

PAULO TỸ CARTA HAN: ROMA TÁ KE AG MỸ CARTA

1 ¹Paulo tỹ rá vễ. Isỹ cidade tỹ Roma tá ke ag mỹ rán ken hã vễ. Tỹ sóg Jesus Cristo camarada nĩ, kỹ tóg inh fêg, isỹ tỹ apóstolo nĩ jé. Hã jé tóg inh jé prêr. Kỹ tóg inh kuprêg gé, isỹ vễnh kar mỹ vễnh vĩ sér kãmén jé, Topê tỹ êg mỹ vễnh vĩ jênê ja ên ti. ²Topê vỹ vãsỹ ã vĩ tó tí ag mỹ: “ha inh kósin kãme tó,” he ja nĩgtĩ, kỹ ag tóg ti kãme rán ja nĩgtĩ gé, ag tỹ Topê vĩ rán kỹ. ³Topê kósin ên tó ja ag tóg nĩgtĩ, êg Senhor tỹ Jesus Cristo ti. Tỹ tóg vãsỹ pãli mág tỹ Davi kósin nĩ, Jesus ti. Ti jóg!jóg ve hã vễ, Davi ti. ⁴Ti tỹ tỹ Davi kósin nĩn kỹ tóg tỹ êprã ke nĩ, Davi ri ke, hã ra tóg tỹ Topê kósin nĩ gé, hã kỹ tóg ã ter kar kỹ rĩr mãn ja nĩ. Topê tỹ ti rĩn mãn to êg tóg ti tỹ tỹ Topê kósin nĩn ki kanhró nỹtĩ. Topê vỹ ti tỹ ùn mág han mũ gé sir, êg Senhor tỹ Jesus tỹ. ⁵Topê hã ne isar han!, Jesus tigrĩn. Ti hã ne inh fêg!, isỹ tỹ apóstolo nĩn jé, isỹ fóg ag kar mỹ ti kãmén jé, kanhgág ag mỹ ke gé, ag tỹ ti ki ge jé, ti vĩ kri fi jé, ti vĩ kri nĩm jé, ti jiji mẽ kỹ. ⁶Ū tỹ inh vĩ mẽg mũ vỹ tỹ ãjag nỹtĩ gé. Topê vỹ ãjag kuprêg, hã kỹ ãjag vỹ tỹ Jesus Cristo tũ nỹtĩ. ⁷Kỹ sóg ãjag mỹ vễnhrá jênêg mũ, Topê tỹ ãjag to há nĩn kỹ. Cidade tỹ Roma tá ãjag tóg nỹtĩ. Topê ne ãjag kuprêg!, hã kỹ ãjag vỹ tỹ ti tũ nỹtĩ. Hã kỹ sóg êg jóg tỹ Topê mỹ: “ag tar han nĩ, ag mỹ vễnh jykre kusa nĩm nĩ,” he tí, Topê mỹ, êg Senhor tỹ Jesus Cristo mỹ ke gé.

Paulo tỹ Roma tá ke ag ve sór

⁸Ha mẽ, vễnh kar vỹ ãjag tỹ ti ki ge kỹ nỹtĩ tag mẽ huri, kỹ sóg ãjag to Topê mỹ vĩ há han tí, Jesus Cristo tigrĩn. Ti hã mré sóg vêmén tí. ⁹Ti hã mỹ sóg rãnhraj tí, to krónh ke vãnh sóg nĩgtĩ, hã kỹ sóg ti kósin to vême sér ên tó tí. Ti hã mré sóg ãjag jagfy vĩ tí gé, kỹ tóg ki kanhró nĩ. Kurã kar ki sóg ãjag kãmén tĩgtĩ, ti mỹ. ¹⁰Isỹ ti mré vêmén kỹ sóg ãjag tó tí. Ti mỹ sóg sỹ kejên ãjag ve sór mũ tó tí. Ti tỹ kejên sỹ ãjag venh ke to há nĩn kỹ tóg inh mỹ: hej, henh ke mũ. ¹¹Ãjag ve sór tãvi inh nĩgtĩ, sỹ ãjag mỹ Topê kuprĩg tỹ inh kanhrãn ja ên kãmén jé, ãjag tỹ inh vĩ

jēmēn k̄y tar n̄ytī jé. ¹²K̄y ěg tóg jagnē tar han ke m̄u sir, ěg t̄y jagnē jykre ven k̄y, ājag t̄y is̄y Jesus ki rā k̄y nī ven k̄y, is̄y ājag t̄y ti ki ge k̄y n̄ytī ven k̄y ke gé.

¹³Inh kanhkā!, inh m̄y tóg ājag t̄y tag ki kanhró n̄ytīnh há tī, ha mē: ājag venh tīg ke to inh jykrén t̄y hēn ri ke han huri, hā ra tóg inh m̄y ki króm ja tū nī ver. Is̄y ājag m̄y Topē vī kāmén sór vē, Roma ki ke ũ ag m̄y ke gé, ag kāmī ũ t̄y Topē ki ge jé. Fóg kar m̄y sóg ke tī, k̄y tóg inh m̄y sér tīnh m̄u, s̄y Roma tá tónh ke m̄un k̄y ke gé. ¹⁴Fóg t̄y Grego ag m̄y sóg Topē vī tó tī, fóg kar ag m̄y ke gé, kanhgág ag m̄y ke gé, ũ t̄y nén ũ ki kanhró ag m̄y, ũ t̄y nén ũ ki kagtīg ag m̄y ke gé. Topē v̄y inh m̄y: “ha ag m̄y tó,” he ja n̄igtī. ¹⁵Hā k̄y sóg Roma tá ti tó sór m̄u gé, Topē vī sér ěn ti.

Topē jykre tar

¹⁶Inh pi(jé) Topē vī sér tag to m̄y'āg sór m̄u!. Topē hā ne tag to ěg kren han tī!, ěg t̄y kri fin k̄y. Topē jykre tar hā vē. Judeu ag kren han sór tóg m̄u, kar k̄y fóg kar ag ke gé, kanhgág ag ke gé. ¹⁷Tag hā ki ěg tóg Topē jykre ki kanhró n̄ytīnh m̄u, Topē vī sér hā ki. ěg t̄y ti ki rā hā k̄y ěg tóg ti m̄y kuryj n̄ytī. Hā k̄y tag tóg rán k̄y nī, ha mē: “ěg t̄y Topē ki rā hā tugnīn ěg tóg ti m̄y kuryj n̄ytīnh ke m̄u, k̄y ěg rīnrīr m̄an ke m̄u,” he ja tóg nī, Topē vī rán ki.

Ěprā ke ag jykre pāno

¹⁸Hā ra Topē tóg jū nī gé, kanhkā tá. Ũ t̄y ti ki ěkrég tū ag to tóg jū m̄u. Topē v̄y ag m̄y t̄y nén ũ tū nī, hā k̄y ag tóg vēnh jykre kuryj han sór tū n̄igtī. Vēnh vī há t̄y ag tóg tūg! he sór tī gé, vēnh jykre kórég han sór k̄y. ¹⁹Topē jykre há n̄ytīn hā ki kanhró ag tóg n̄ytī vē, ag t̄y ki kanhrān sór k̄y. Topē v̄y ěg kar m̄y tag ven tī. ²⁰Ěg pi(jé) Topē vég tī!. Hā ra tóg nén ũ kar han, ěg t̄y nén vég m̄u kar. ěn vigve k̄y ěg tóg ti jykre mág nī ěn ki kanhró nī sir. “Ũ t̄y tag han m̄u v̄y t̄y ũn mág nī,” he jé ěg tóg ke m̄u. “Ěn jykre v̄y tar nī, ěn h̄yn tóg tū! henh ke tū nī,” he jé ěg tóg ke m̄u, ěg t̄y Topē t̄y nén han ja vigve k̄y. Hā ra ag tóg ki kanhrān jāvānh n̄ytī, hā k̄y Topē tóg ag to jūnh ke m̄u, hā ra ag t̄y ne tónh ke tóg tū tīnh m̄u. ²¹Ti t̄y t̄y Topē nīn ki kanhró ag tóg n̄ytī vē, hā ra ag tóg ti to: “Topē vē,” he tū n̄igtī. Ti t̄y t̄y ũn mág nī tag tó sór tū ag tóg n̄igtī. Ti m̄y ag: “inh m̄y tóg há tū,” he ja tū n̄igtī gé, ti t̄y ag ki rīr há han m̄u ra. Hā k̄y ag tóg ag t̄y krī há ra ki kagtīg n̄ytī sir, ag krī há tóg tū! he ja n̄igtī sir. Nén ũ há to jykrén m̄u ki kagtīg ag n̄ytī ha. ²²“Ki kanhró mág inh nī,” he ag tóg tī, hā ra ag tóg krī vēnhm̄y n̄ytī ha. ²³K̄y ag tóg Topē pē tag jēgja kā, ũn ter vānh tag jēgja kā ag tóg sir ěprā ke kāggrá fēg m̄u sir, ěprā ke ag kāgter tūn ra. Sēsī kāggrá vin ag ke gé, bicho t̄y fa t̄y 4 ag kāggrá ke gé, p̄yn kāggrá ke gé. Tag v̄y ag m̄y t̄y topē n̄ytī sir.

²⁴Hā k̄y Topē tóg ag tovānh m̄u sir. Ag t̄y ājag t̄y nén to ěn m̄u ěn han sór n̄ytīn k̄y tóg ag tovānh m̄u, ag t̄y han jé. Jagnē kavēnh ag tóg m̄u sir. ²⁵Topē vī há kri fi vānh ra ag tóg vēnh ó hā kri nīm tī. Ag t̄y ũ t̄y nén ũ kar han ja ěn to: “Topē vē,” henh ke vē vē, hā ra ag tóg ti t̄y nén han ja to: “Topē vē,” he sór m̄u, ón k̄y. Ũ t̄y nén ũ kar han m̄u hā ne ā pir m̄y t̄y ũn mág nī!, ti hā m̄y ěg tóg vī há han ke m̄u!. To krónh ke vānh ěg n̄ytī. Amém.

²⁶Ag tỹ Topě tỹ nén han ja to: “Topě vě,” hen kỹ Topě tóg ag togvānh gé, ag tỹ ājag tỹ nén to én mũ ěn han jé, ěg kavénh tĩ ěn ti. Ag prũ fag tỹ ag mré nỹ tũg kỹ fag tóg jag(ně) hā mré ti věnhmỹ han mũ sir, mỹr, ha mẽ. ²⁷Kỹ fag mén ag tóg ājag prũ fag mré nỹ tovānh kỹ jagně to én mũ gé sir. Jagně to én kỹ ag tóg jagně mré nỹ kỹ ti kórég han mũ gé sir, jagně kavénh kỹ. Hā kỹ ag tóg ag tỹ Topě tovānh to jagāgtar nỹtĩnh mũ. Ti tỹ ag vóg kónān hā vē.

²⁸Ve ra ha. Topě ki ěkrén jāvānh ag tóg nỹti, ti to é he kỹ. Hā kỹ Topě tóg ag togvānh ja nĩgtĩ gé sir, věnh kato, ag tỹ věnh jykre pāno han sór kỹ. “Ha han, ge kỹ sir,” he ja tóg nĩgtĩ. ²⁹Věnh jykre pāno tỹ ag fór nỹti ha, ti kórég tāvi tỹ. Nén kar to én (ka)mě ag nỹti. Věnh jykre kuryj han vānh ag nỹti. Jagně tũ to én (ka)mě ag nỹti. Jagně kagtén ag tóg ti gé. Jagně vĩ kafān ag tóg ti gé. Jagně mỹ un'ón ag tóg ti gé. Jagně krĩn kónān ag tóg ti gé. Jagně to vĩ kónān ag tóg ti gé. ³⁰Jagně to un'ón ag tóg ti gé. Topě kato tẽ mág ag tóg nỹti. Jagně vóg kónān ag tóg ti. “Ag káfór vỹ tỹ inh nĩ,” he ag tóg ti, kỹ ag tóg vēso nén ũ há tó ti, ón kỹ. “Inh hỹn věnh jykre pāno tỹ ne han mũ, ũri?” he ag tóg ti, kurā kar ki. Ājag mỹnh fag vĩ han vānh ag tóg nỹti gé, ājag panh ag vĩ ti. ³¹Kri tũ ag nỹti. Ón kỹ ag tóg jagně mré nén kar to jykrén ti, ājag tỹ ki króm ke tũ (hā) ra. Jagně mré há nỹti ki kagtĩg ag nỹti, kỹ ag tóg jagně jagāgtān ki kagtĩg nỹti gé. ³²Topě vỹ ũ tỹ tag han mũ to: “kagter jé ag tóg ke mũ,” he ja nĩgtĩ. Ag tỹ tag ki kanhró nỹti ra ag tóg han mũ sir, kỹ ag tóg ũ tỹ tag han mũ to há nỹti gé, mỹr, ha mẽ.

Topě tỹ věnh jykre pāno to jũ

2 ¹Fóg mré kanhgág ag vỹ věnh jykre kórég tag hyn han kān tĩ, kỹ ag tóg Judeu ag mỹ kórég nỹti. Hā ra Judeu ag vỹ ti kórég han ti gé, ag tỹ ón kỹ ag to vĩ mũ ra. “Kórég ag nỹti,” he ag tóg ti, hā ra ag tóg fóg jykre kórég ěn han ti gé, kanhgág jykre kórég ti ke gé. Hā kỹ ag tóg ājag jykre tugnĩn ti kórég venh ke mũ gé. ²Topě vỹ ũ tỹ tag han mũ vóg kónān ke mũ, ti jykre kuryj nĩn kỹ, Topě ti. Ti tỹ ke há vē. ³Ūn jykre kórég ag tóg ag mỹ kórég nỹti, Judeu ag mỹ, hā ra ag tóg hā han ti gé. Kỹ ag hỹn hẽ ri kenh mũ, Topě tỹ ag vóg kónān tũ nĩ jé? Ag vóg kónān jé tóg ke mũ, ha vemnĩ. ⁴Ver tóg ěg to há nĩ, ver tóg ěg to fen nĩnh mũ, ver tóg jũ vānh nĩ, Topě ti. Ti tỹ ěg tỹ ěg jykre kórég tovānh ve sór vē, hā kỹ tóg ver ěg to há tāvi nĩ. Hā ra tóg ag mỹ tỹ nén ũ tũ nĩ ve nĩ, Topě tỹ ěg to fen nĩnh ke mũ ti. ⁵Kutu ag nỹti, věnh jykre pāno tovānh jāvānh ag nỹti, hā kỹ Topě tỹ ag to jũ tóg koměr hā mág rā nĩ. Kejěn tóg Topě tỹ věnh kar jykre venh ke kurā pětẽm ke mũ sir. Kỹ ag tóg venh ke mũ, Topě tỹ ag vóg kónān ke ti, kỹ věnh kar vỹ ti jykre kuryj venh ke mũ, ti tỹ ěg mỹ ki hā tó mũ ti. ⁶Ti hā ne ěg mỹ nĩm ke mũ!, ěg tỹ nén hyn han ja ěn kaja ti. ⁷Ěn kā tóg ěg mỹ ěg rĩr krỹg ja tũ ven ke mũ, ũn jykre kuryj ag mỹ. Ěg tỹ ti jykre há to tar nỹtĩn kỹ tóg ěg mỹ ěg rĩr krỹg ja tũ ven ke mũ, ěg tỹ tá tỹ ũn mág nỹti sór kỹ, ěg tỹ Topě hā tỹ ěg mỹ vĩ há han ke ve sór kỹ, ěg tỹ ěg rĩr krỹg ja tũ ve sór kỹ. Kỹ tóg ěg mỹ ven ke mũ. ⁸Hā ra tóg ũ vóg kónān ke mũ gé. Ū tóg ājag tỹ nén han sór mũ ěn hā han ti. Věnh vĩ há kri fi vānh ag nỹti, ag tỹ věnh jykre pāno hyn han sór kỹ. Hā kỹ

tóg ag vóg kónān ke mü. ⁹Ũ tỹ vĕnh jykre pāno han mü kar vỹ kanĕ junjur ke mü, jagtar jagy hyn han kỹ. Ag tỹ tỹ Judeu nỹtĩ ra ag tóg jagĕgtar ke mü, kar kỹ fóg kar ag ke gé, kanhgág ag ke gé. ¹⁰Ũ tỹ vĕnh jykre kuryj han mü tỹ tóg ũn mág hyn han ke mü hā ra, to tóg vĩ há han ke mü, ĕg mỹ tóg vĕnh jykre kusa nĩm ke mü, ĕg tỹ tỹ Judeu nỹtĩ ra, kar kỹ fóg ag mỹ ke gé, kanhgág ag mỹ ke gé.

¹¹Ha vé, Topĕ mỹ ti tỹ nĕn ũ tũ nĩ, Judeu ag, fóg ag, kanhgág ag. Ti mỹ ĕg tóg tỹ ũn pir nỹtĩ. ¹²Ũ ag tóg Topĕ vĩ mĕ ja tũ nỹtĩ. Kỹ ag tóg ti kórĕg kar hyn han mü sir. Kỹ ag tóg nũgme ki vār ke mü sir, inferno ki, ag jykre kórĕg to. Ag jāvo Judeu ag vỹ Topĕ vĩ mĕ ja nĩgtĩ. Hā ra ag tóg ti kórĕg han tĩ gé. Kỹ Topĕ tóg ag vóg kónān ke mü gé sir. “Isỹ ājag mỹ nĕn tó ja ĕn han ja tũ ājag nỹtĩ,” he jé tóg ke mü. ¹³Ha vé, ĕg tỹ Topĕ vĩ mĕg mü ra han tũ nĩn kỹ ĕg Topĕ mỹ há tũ nỹtĩ. ĕg tỹ ti vĩ ki króm kỹ ĕg tóg ti mỹ kuryj nỹtĩ. ¹⁴Fóg ag mrĕ kanhgág ag vỹ Topĕ vĩ mĕ ja tũ nĩ ver, ũ tỹ Judeu jykre han tũ kar ag. Ge ra vĕnh jykre há tóg ag mỹ sér tĩ, ag tỹ Topĕ vĩ mĕ ja tũ (hā) ra. Kỹ ag tỹ vĕnh jykre há han sór mü tag vỹ ag mỹ ag tỹ ki króm han jafā nĩ. ¹⁵Topĕ tỹ nĕn tó ja ĕn vỹ ag kākā nĩ, hā kỹ ag tóg han sór mü, ag tỹ mĕ ja tũ ra. Hā kỹ tóg ag mỹ sér tĩ, ag tỹ nĕn ũ há han kỹ. Jāvo tóg ag mỹ e tĩ, ag tỹ ti kórĕg han kỹ. Ag tỹ Topĕ vĩ mĕ ja tũ ra ag tóg vĕnh jykre há ki kanhró nỹtĩ. ¹⁶Kejĕn Topĕ tóg Jesus Cristo mỹ: “ag jykre ve kān nĩ,” henh ke mü, ti kurā ĕn kā. Kỹ vĕnh kar jykre vỹ vĕnh ven ke mü, ag jykre kórĕg mrĕ hā, ag tỹ vĕnh kar vatānh tá nĕn han ja ti. Tag hā tó sóg tĩ, sỹ vĕnh kar mỹ ti vĩ sér kāmĕn kỹ.

Judeu ag tỹ Topĕ vĩ mranh ja

¹⁷Ha vé, Judeu ag mỹ tóg sér tĩ, ag tỹ tỹ Judeu nỹtĩn kỹ. “Topĕ ne ĕg jyvĕn ja nĩgtĩ, kỹ ĕg nũgme ki vār ke tũ nĩ,” he ag tóg tĩ. “Topĕ to ĕg há nỹtĩ,” he ag tóg tĩ gé. ¹⁸Ti tỹ ĕg ki nĕn ve sór mü ki kanhró ag tóg nỹtĩ. Ti vĩ ki tóg rán kỹ nĩ, hā kỹ ag tóg ĕn ve kỹ vĕnh jykre kuryj ki kanhró nỹtĩ. ¹⁹“Ki kanhró ĕg nỹtĩ,” he ag tóg tĩ, hā kỹ ag tóg ũ tỹ ki kagtũg ag mỹ tó tĩ, Judeu ag, ag tỹ ag mỹ ũn kyvó ag ri ke nỹtĩn kỹ. Kuty mĩ ag tóg mügtĩ, kỹ ag tóg ag mỹ jĕngre han sór tĩ, ag mỹ Topĕ vĩ tó kỹ. ²⁰Ũ tỹ ki kagtũg ag kanhrān ag tóg tĩ, ĝir ag ke gé. “Topĕ vĩ vỹ há nĩ, vĕnh jykre há vĕ, ki hā tóg tó tĩ, hā to ĕg Topĕ ki kanhrān tĩ,” he ag tóg tĩ. ²¹Ōn kỹ ag tóg ũ ag kanhrān tĩ, ājag tỹ ki kagtũg nỹtĩ (hā) ra. Ũ mỹ ag tóg: “nĕn ũ péju(g) tũg nĩ,” he tĩ. Hā ra ag tóg ũ tũ péju(g) tĩ. ²²Ōn kỹ ag tóg: “ā prũ tũ fi mrĕ nỹ tũg nĩ, ā mén tũ mrĕ nỹ tũg nĩ gé,” he tĩ. Hā ra ag tóg fag mrĕ nỹgnỹ tĩ. Ōn kỹ ag tóg vĕnh kĕggrā tỹ topĕ to: “Topĕ pijĕl,” he tĩ. Hā ra ag tóg vĕnh kĕggrā ag jo ĩn krĕm ag tũ péju(g) tĩ. ²³“Topĕ vỹ ĕg jyvĕn ja nĩgtĩ,” he ag tóg tĩ. Hā ra ag tóg ti vĩ mranh tĩ. Topĕ kavĕnh ag tóg tĩ. ²⁴Hā kỹ tag tóg rán kỹ nĩ, Judeu ag to, Topĕ vĩ rán ki, ha mĕ: “ājag jykre kórĕg ve kỹ fóg ag mrĕ kanhgág ag vỹ Topĕ jykre to: kórĕg ti hỹn nĩ,” he tĩ,” he ja tóg nĩgtĩ, Judeu ag to, Topĕ vĩ rán ki.

²⁵Há ti nĩ, ĕg tỹ tỹ Judeu nỹtĩ ti, ĕg tỹ Topĕ vĩ ki króm kỹ. ĕg tỹ hā ra ti vĩ mranh kỹ tóg ĕg mỹ nĕn ũ há han ke tũ nĩ, ĕg tỹ tỹ Judeu nỹtĩ ra. Fóg ri ke vỹ

tý ěg nýtí, kanhgág ri ke, ěg tý ti ví mranh ký. ²⁶Kejěn fóg ũ tóg sir Topě ví ki króm mũ sir, kanhgág ũ hěn ri ke mũn. Ký tóg Topě mý tý Judeu ri ke nĩ sir, ti tý Topě ví ki króm to. ²⁷Hã ký fóg ag mrě kanhgág ag vỹ Judeu ag jykre kórég tónh ke mũ, ha vemní, ag tý Topě ví ki króm ký. Topě ví mranh ag tóg tí, ag tý tý Judeu nýtí ra, ag tý Topě ví rá vég nýtí ra. Hã tó jé ag tóg ke mũ, fóg ag, kanhgág ag ke gé. ²⁸⁻²⁹Ōn ký ag tóg tý Judeu nýtí, ag pi(jé) tý Topě tú pě nýtí!. Ōn ký ag grě junun fár vỹ kym ký nĩ, Topě tý ag mý: “kym ra,” he ja nin ký. Ký ag tóg tag tugnĩn jagně mý: “Topě tú vỹ tý ěg nýtí,” he tí. Hã ra ag pi(jé) tag tugrĩn tý Topě tú nýtí!. Topě tú ag vỹ ājag fe tý ti ki rá tí, ký ag jykre hã ne kym ký nĩ ri ke nĩ!. Ag tý věnh jykre kórég tovãnh to ken hã vě. Topě kuprĩg ne ěg jykre há han tí!, ký Topě tóg ěg mý ví há han tí gé sir, ěg jykre há nýtĩn ký. Ti pi(jé) ěprã ke ri ke ón ký ví há han tí!, ti ki ge ký nýtí ag mý. ěg hã vỹ tý Topě tú pě nýtí!.

3 ¹Ký Judeu ag hỹn inh mý: “kỹn mý há tú nĩ, ěg tý tý Judeu ag krě nýtĩn ký?” he sór mũ. “ěg grě junun fár kym ký nĩn kýn mý tý něn ũ tú nĩ?” he sór ag hỹn mũ. ²Vó, há tãví ti nĩ gé. ěg hã mý tóg ā ví ti tó ja nĩgtí, Topě ti, ěg tý tý Judeu krě nýtĩn ký. ³ěg kãmĩ ũ tóg ti ví kri fig tú nĩgtí. Hã ra Topě pi(jé) ag tugrĩn ā tý něn tó ja ěn han ke tú nĩ!, ag tý ti ví ki króm tú ra tóg ā ví ki króm tí, Topě ti, ag jāvo. ⁴Ti tý ěg mý tó ja ěn han ti tí, ón vãnh ti nĩgtí. ěprã ke ag ne un'ón tí!, hã ra tóg ón ke tú pě nĩ, Topě ti. Hã ký tag tóg rán ký nĩ, Topě ví rán ki, hã vỹ: “věnh kar vỹ venh ke mũ, ā tý ā ví han tí ti,” he mũ. “Ū tý ā jykre tugnỹm ký tóg venh ke mũ sir, ā tý ki hã tó tí ti,” he ja tóg nĩ, Topě to, Topě ví tý rán ký nĩ ki. Hã ra tóg ge nĩ.

⁵Ký Judeu ag hỹn ón ký inh mý: “kỹn hỹn há nĩ, ěg jykre pãno ti,” he sór mũ. “Věnh kar vỹ ěg jykre pãno ve ký Topě jykre kuryj nĩ ki kanhró nýtí, ti tý ěg jāvo věnh jykre pãno to há tú nin ký. Hã ký ěg jykre pãno tag vỹ tý něn ũ há nĩ. Hã ra tóg to ěg vóg kónãn sór mũ, ěg jykre pãno to, ti tý tý něn ũ há nĩ ra. Tag tugnĩn tóg jykre pãno nĩ ve nĩ, Topě ti,” he sór ag hỹn mũ, Judeu ũ ag. ěprã ke ag vỹ ón ký ví tý ge han tí. ⁶Hã ra tóg há tú nĩ, ag ví tag ti. Topě jykre hã ne kuryj nĩ!. Ti jykre há nĩn ký tóg ěprã ke jykre to: “há tú ti nĩ,” hěnh ke mũ. Jykre kuryj ti nĩ inhã.

⁷Hã ra Judeu ũ ag tóg ón ký: “věnhmỹ ěg ki króm ký nýtí vě,” he tí gé. “ěg ón tugrĩn Topě tý tý ũn mág nĩ tag vỹ věnh ven mũ, ti ón vãnh vỹ věnh ven mũ ěg jāvo. Há ti nĩ, tag ti. Hã ký ti tý ěg ón mũ tag to: “inh ví mranh ja ājag tóg nĩgtí,” hěn ký tóg věnhmỹn ký tó mũ, Topě ti,” he ag tóg tí, ón ký. ⁸“Ti kórég han jé ěg tóg ke mũ, Topě tý ěg jykre kórég tý něn ũ há han jé,” he ag tóg tí, ón ký. Ký ag tóg iso ón ký: “tag tó ti tí, Paulo ti,” he tí gé. Ū tý tag tó mũ ag vóg kónãn jé tóg ke mũ, Topě ti, ag ón mũ tag to, ti jykre kuryj nĩn ký, ha vemní.

ěg kar tý Topě ví mranh kãn

⁹Ký isỹ Judeu ag to ne tó ně? ěg mý fóg ag kãfór nýtí, ěg tý tý Judeu nýtĩn ký? Vó, ag kãfór tú ěg nýtí. Topě ví mranh kãn ěg mýr, Judeu, fóg, kanhgág, ěg kar mýr. Tag tó inh huri. Hã ra tóg ge nĩ. ¹⁰Hã ký tag tóg rán ký nĩ gé, ha mě: “ũn jykre kuryj vỹ tú tí, ũn jykre kuryj venh ke tú pě ěg nĩgtí. ¹¹Věnh jykre há han ki kagtĩg kar ěg nýtí, ũ tý Topě jykre han sór mũ vỹ tú tí. ¹²ěg kar vỹ

Topē japry, Topē jamīn tovānh kân kŷ nŷtī. Jykre kórég kar ěg nŷtī. Vēnh jykre kuryj han vānh ěg nŷtī. Ūn jykre há venh ke tū pē ěg nī. ¹³Un'ón (ka)mē kar ěg nŷtī, jagnē to. Ěg tŷ vēser to nón kŷ vēser ger tóg kākutē tī. Ěg ón vŷ vēser ger tag ri ke nī. Jagnē mŷ ěg tóg un'ón tī gé. Ěg vī jū tŷ ěg tóg jagnē kăgtén ri ke han tī gé, kŷ tóg pŷn veneno ri ke nī, ěg vī jū ti. ¹⁴Vēnh vī jū tŷ ěg fór nŷtī, kŷ ěg tóg vēnh kar mŷ vī kónān tī. ¹⁵Jagnē kăgtén (ka)mē ěg nŷtī, tag hā tóg ěg mŷ sér tī. ¹⁶Ěg tŷ hēn mī mŷ kŷ ěg tóg nén ū kar kókég tī, hā kŷ ěg mré ke fag vŷ jagtar nŷtī, ěg to. ¹⁷Ěg pi(jé) vēnh jykre kusa ve sór tī'. ¹⁸Topē kamēg sór vānh ěg nŷtī," he ja tóg nŷgtī, Topē vī tŷ rán kŷ nī ki. Hā ra tóg ge nī.

¹⁹Hā ra ěg kar vŷ tag ki kanhró nŷtī, ha mē. Ěg hā mŷ ti rán kŷ nī, Topē vī ti, ěg tŷ ki króm jé. Hā ra ěg tóg mranh kân. Kŷ Topē tŷ ěg mŷ: "ti kórég han ā," he mŷ ra tóg ěg tŷ ti mŷ ne tónh ke tóg tū tī, ěg kar ti. Hā jé tóg ěg mŷ ā vī jēnē ja nŷgtī, ěg tŷ to ěg kórég nī tag ki kanhrān jé. ²⁰Topē vī ki króm kân ja tū ěg tóg nŷtī, hā kŷ ěg kuryj tū nŷtī, Topē mŷ. Hā kŷ ěg tŷ Topē tŷ vāsŷ ěg jyvēn ja ěn mēg mŷ ra ěg tóg Topē vī mranh ki kanhrān mŷ, ti tŷ ěg mŷ: "tag han tŷg ra," hen kŷ. Ge ta ěg tóg mranh tī.

Topē tŷ ěg kren han sór

²¹⁻²²Vāhā Topē jykre kuryj tóg vēnh ven ja nŷgtī. Ti hā ne ěg mŷ vēnh pāte fón mŷ sir', inhhā', ěg tŷ Jesus Cristo ki ge kŷ, ěg tŷ ti tŷ ěg jyvēn ja ěn mranh ja (hā) ra. Ti jykre kuryj hā vē. Vāsŷ tóg tó ja nī, Topē ti, ti tŷ tag han ke ti. Ā jykre si ki tóg tó ja nī, kŷ ti vī tó tī ag, profeta ěn ag tóg tó ja nŷgtī gé, ti jykre tăg ke ti. Ū tŷ ti ki ge kŷ nŷtī kar mŷ tóg vēnh pāte fón tī. Kŷ ěg kar tóg jagnē ri ke nŷtī ha, ěg tŷ ti ki ge kŷ. ²³Topē vī mranh kân ěg, vēnh jykre kuryj han tū ěg nŷtī, Topē jykre kuryj tag han ki kăgtŷ ěg nŷtī. ²⁴Hā ra tóg ěg jagăgtān kŷ ěg mŷ vēnh pāte fón sór mŷ. Fagrīnh mŷ ke vē, kajām ke tū ěg tóg nī. Jesus Cristo tugnīn tóg ěg kren han sór mŷ. ²⁵Topē ne Jesus fēg', ti hā tŷ ěg tŷ Topē vī mranh tŷ tŷg' hen jé, ti ter kŷ ti kyvénh tŷ ěg jagfŷ ti ki kākutē kŷ. Kŷ ěg tóg ti ki rā kŷ há nŷtī sir, Topē jykre kuryj hā vē sir. Jesus to ěg ki kanhrān mŷ, vēnh jykre kuryj ti. Hā kŷ Topē tóg ěg tŷ vāsŷ ti vī mranh ja ěn to tóg ěg vóg ja tū nī ver, ěg to fen kŷ, ²⁶ti tŷ ūri ěg mŷ ā jykre tăg ven sór kŷ. Topē vŷ kuryj nī. Ti tŷ ěg mŷ vēnh pāte fón kŷ ěg ti mŷ kugryj nŷtī sir, ěg tŷ Jesus ki gen kŷ. Topē jykre kuryj hā vē sir.

²⁷Kŷ Judeu ag hŷn inh mŷ: "kŷ ěg mŷ Topē mŷ há tū nŷtī, ěg tŷ ti vī ki króm sór mŷ ra?" he sór mŷ. Hŷ, hā vē. Kórég ěg nŷtī, hā kŷ ěg tóg ti vī ki króm sór mŷ ra mranh tī. Ěg tŷ ti ki ge kŷ tóg ěg mŷ vēnh pāte fón tī, kŷ ěg há nŷtī. ²⁸Tag ki kanhró ěg nŷtī, ha mē. Ěg tŷ Topē jykre si ěn han sór mŷ ra ěg jykre pāno vŷ ěg kākā nī nī. Ěg tŷ Jesus ki gen hā kŷ tóg ěg mŷ vēnh pāte fón ke mŷ hā ra. ²⁹Topē pi(jé) Judeu ag tăvī vég nī nī'. Fóg ag vég ti nī gé, kanhgág ag ke gé. ³⁰Pir ti nī, Topē ti. Hā kŷ tóg ū tŷ ti ki ge mŷ ag mŷ vēnh pāte fón tī, Judeu ag mré hā, fóg ag mŷ ke gé, kanhgág ag mŷ ke gé. Ěg tŷ ti ki ge to tóg ěg mŷ vēnh pāte fón tī, ěg kar mŷ.

³¹Kỹ ãg mĩ ti ki ge kũ (ãg mĩ) Topẽ tỹ vãsỹ ãg mĩ vẽnũ jykre nĩm ja ãn tỹ tũg' he tĩ, Topẽ tỹ Judeu ag jyvẽn ja ãn ti? Vó. Vãhã ãg ki króm há han ki kanhró nỹtĩ, Topẽ tỹ ãg mĩ vẽnũ jykre nĩm ja ãn ki.

Topẽ tỹ Abraão mĩ vẽnũ pãte fón

4 ¹Kỹ Judeu ag hỹn inh mĩ: “ãg jóg'jóg ve pẽ tỹ Abraão hỹn hẽ ri ke tĩ?” he sór mũ. ²⁻³“Nén ù há kar han ti tĩ, Abraão ti, hã tigrĩn tóg tỹ Topẽ mĩ ùn há nĩ,” he sór ag hỹn mũ, Judeu ag. Vó, hã tũ vẽ. Ti ki rã tugnĩn ke vẽ. Hã kũ tag vỹ ti to rán kũ nĩ, ha mẽ: “Abraão vỹ Topẽ ki rã, hã kũ tóg tỹ Topẽ mĩ ùn há nĩ, ti tỹ ti ki rã tigrĩn,” he tóg mũ, Topẽ vĩ rán ki. Ti tỹ nén ù há han tugnĩn Topẽ mĩ tỹ ùn há nĩ ra tóg veso: “tỹ sóg ùn há nĩ, ag kar kãfór,” henh ke mũ vẽ, vêsỹ ùn há han sór kũ. Hã ra ãg vêsỹ ùn há han ki kagtĩg nỹtĩ.

⁴Hã vé, ãg rãnrãj to ãg tóg ãg rãnrãj kaja vэг tĩ. Fagrĩnh mĩ ke tũ vẽ, ãg rãnrãj kaja ti. ⁵Topẽ jykre vỹ ge tũ nĩgtĩ. ãg tỹ ti ki ge kũ ãg tóg ti mĩ tỹ, ùn há nỹtĩ. ãg tỹ ti ki ge tigrĩn tóg ãg mĩ vẽnũ pãte fón tĩ, ãg tỹ ti vĩ mranh ja ti. ãg rãnrãj pijé! Topẽ tỹ nén han mũn hã vẽ.

⁶Hã kũ vãsỹ ãg pã'i tỹ Davi tóg tó ja nĩgtĩ gé. Û tỹ nén ù kórég han tĩ ãn to tóg vĩ há han ja nĩ, Davi ti. Topẽ vỹ ãg mĩ vẽnũ pãte fón tĩ, ãg tỹ ti vĩ mranh ja ti. Topẽ tỹ ùn mĩ vẽnũ pãte fón ja ãn to Davi tóg tag tó ja nĩgtĩ, ha mẽ: ⁷“Topẽ vỹ ãg ve há han ke mũ, hã kũ tóg ãg mĩ ãg tỹ ti vĩ mranh ja ãn tỹ vẽnũ pãte fón tĩ. Kũ ãg ve mãn ke tũ nĩ ha, ãg jykre pãno ja ãn ti, ti tỹ vẽnũ pãte fón kũ nĩn kũ. ⁸Topẽ vỹ ãg ve há han ke mũ, hã kũ tóg ãg mĩ ãg tỹ ti vĩ mranh ja ãn kaja kórég ãn ven ke tũ pẽ nĩ,” he ja tóg nĩgtĩ, Davi ti.

⁹Kỹ Judeu ag hỹn inh mĩ: “Davi hỹn ù tỹ hẽ to tag tó ja nĩgtĩ?” he sór mũ. “Judeu jykre han mũ ag to ke mĩ vó, ag jykre han tũ ag to ke mĩ vó?” he sór ag hỹn mũ. ãg kar to ke vẽ. Hã vẽ, Abraão to sóg: “ti tỹ Topẽ ki rã tigrĩn tóg tỹ Topẽ mĩ ùn há nĩ,” he ja nĩ. ¹⁰Kỹ ti jykre tỹ Topẽ mĩ kuryj nĩ ãn kã ti mĩ Judeu ag jykre han kũ tĩ nĩ, Abraão ti!? Vó, ãn kã ti ãg jykre han tũ nĩ ver. ãn kã ti ã gré junun fãr kym ja tũ nĩ ver. ¹¹Topẽ vỹ ti mĩ vẽnũ pãte fón, ti tỹ ti ki rã tugnĩn, ti tỹ ver Israel ag jykre ki kagtĩg nĩn kã. Ti mĩ vẽnũ pãte fón kar kũ Topẽ tóg ti mĩ ãg jykre tag nĩm ja nĩ, ti tỹ ã gré junun fãr kym jé sir, vẽnũ kar tỹ ti jykre há nĩ ki kanhrãn jé. Hã kũ tóg tỹ ù tỹ Topẽ ki ge mũ kar jóg nĩ sir, Abraão ti, ag tỹ Judeu ag jykre han tũ ra, ag tỹ ãjag fãr kym tũ ra ke gé. Topẽ ki ge kũ ãg tóg Topẽ mĩ tỹ ùn há nỹtĩ, Abraão ri ke. ¹²Kỹ tóg tỹ Judeu jykre han mũ ag jóg'jóg ve pẽ nĩ gé sir, Abraão ti, ag tỹ ti mré Topẽ ki ge kũ. Judeu jykre han to hã tóg Topẽ ki rã, ãg jóg tỹ Abraão ti. Kũ ãg tỹ Topẽ ki ge kũ tóg tỹ ãg jóg pẽ nĩ gé sir, ãg tỹ tỹ Judeu krẽ nỹtĩ ra Topẽ ki ge kũ nỹtĩn kũ. ¹³Topẽ vỹ Abraão mĩ: “ã krẽ vỹ ga kar mĩ mũnh mũ, kũ tóg tỹ ag tũ kar nĩnh mũ,” he ja nĩgtĩ. Ti tỹ Topẽ vĩ kri fi tigrĩn tóg ti mĩ tag tó. Vẽnũ jykre si ki króm tugnĩn ke pijé! Ti tỹ Topẽ ki rã kũ tóg ti mĩ tỹ ùn há nĩ, hã kũ Topẽ tóg ti mĩ tag tó ja nĩ.

Topê tÿ ù tÿ ti ki ge kÿ nÿtí ag to há

14-15Ha vé, êg tÿ Topê tÿ vāsÿ êg mÿ vênh jykre nîm ja ên han sór mÿ ra êg tóg mranh tî, kÿ Topê tóg êg vóg kónân ke mÿ vè sir. Hã kÿ êg tóg ti tÿ êg mÿ nén ù há tó ja ên venh ke tû pè nî vè sir. Êg vóg kónân jé tóg ke mÿ vè sir, kÿ tóg êg mÿ nén ù há nîm ke tû nî vè sir. Kÿ tóg êg mÿ: “ha inh ki rã,” henh ke tû nî vè gé. Topê tÿ êg vóg kónân ke mÿ hã ne kã nî vè!, ti vî mranh tugrîn. 16Hã ra tóg êg mÿ: “ha inh ki rã, sÿ âjag mÿ nén ù há ên han jé, âjag tÿ inh ki ge tugrîn,” he ja nîgtî. Ti tÿ êg jagãgtân hã vè. Topê tóg Abraão krê kar ag mÿ vin sór mÿ, ã tÿ nén tó ja ên. Ti pí(jé) Judeu jykre han mÿ ag tâvî mÿ vin sór mÿ! Û tÿ Abraão ri ke Topê ki ge mÿ ag mÿ tóg vin sór mÿ gé, Topê ti. Êg kar jóg'jóg ve vÿ tÿ ti nî, Abraão ti. 17-18Topê hã ne ti mÿ: “ã krê tÿ sóg povo e hyn han ke mÿ,” he ja nî!, hã kÿ tóg tÿ êg kar jóg'jóg ve pè nî. Rán kÿ ti nî, Topê vî rán ki. Kÿ tóg ti vî tag kri fi ja nîgtî, Abraão ti, ã tÿ gîr ve vánh nî ra, ti kófa nîn kÿ. Ûn ter mÿ ag rînrîr mân han ki kanhró tóg nî, Topê ti. Kÿ tóg nén kar han ki kanhró nîgtî gé. Nén ù tóg tû ti ver, hã ra Topê tóg nén ù kar han tî, ã vî tÿ. Hã kÿ tóg Abraão mÿ ti kósin ke tó ja nîgtî gé. Kÿ Abraão tóg ti vî kri fi ja nîgtî. Ver tóg kósin ja tû nî, ã kófa nî ra, hã ra tóg Topê vî kri fi ja nîgtî, Topê tÿ ti mÿ: “ã krê tÿ sóg povo e hyn han ke mÿ,” he ja tag to. 19-20Topê tÿ ti mÿ tag tó kÿ tóg 100 (ke) anos pétêm, Abraão ti. Si há ti nî ja nîgtî, ti prû tÿ Sara fi ke gé. Gîr han vánh fag nÿtî, ên kã. Ên hã kã Topê tóg ti mÿ ti krê e hyn han ke tó ja nîgtî. Kÿ tóg ti vî kri fi ja nîgtî, to krónh ke tû ja tóg nîgtî. “Hÿ mÿ vÿ?” he ja tû ti nîgtî, Topê vî tag to. Ti vî kri fi kÿ tóg Topê to: “ùn mág vÿ tÿ ti nî,” he ja nîgtî. 21 “Topê vÿ ã tÿ nén tó ja han ki kanhró nî,” he ja ti nî, Abraão ti, to krónh ke tû nîn kÿ. 22Tag hã tugnîn tóg Topê mÿ tÿ ùn há nî, ti tÿ ã fe tÿ ti ki rân kÿ.

23Topê vî tó tî ù tóg Abraão to rán ja nî, Topê vî rán ki, ti tÿ Topê mÿ tÿ ùn há nî ti. 24Hã ra tóg êg to rán ja nî gé. Topê mÿ êg tóg tÿ ùn há nÿtînh ke mÿ gé, Abraão ri ke, êg tÿ ti ki ge kÿ. Hã kÿ tóg êg Senhor tÿ Jesus rîn mân ja nîgtî, ti ter ja tá. 25Êg jagfÿ tóg ter ja nî, Jesus ti, ti tÿ êg tÿ Topê vî mranh tÿ tÿg! he jé. Hã jé Topê tóg ti fêg ja nî. Kÿ tóg ti rîn mân ja nî gé, ti tÿ êg mÿ vênh pãte fón jé, êg tÿ ti vî mranh ja ti.

Topê tÿ êg to jú mân ke tû

5 1Kÿ tóg êg mÿ vênh pãte fón mÿ sir, êg tÿ Jesus Cristo ki ge kÿ nÿtînh kÿ. Kÿ êg tóg jatun mÿ nÿtî, Topê tÿ êg to jú mân tû nîn kÿ, êg Senhor tÿ Jesus Cristo tugrîn. 2Ti hã tugnîn Topê tóg êg jagãgtân tî. Tag tugrîn êg tar nÿtî sir. Kÿ tóg êg mÿ sér tî gé. Topê vÿ êg tÿ ùn mág han ke mÿ, ti tÿ tÿ ùn mág nî ên ri ke han jé tóg ke mÿ, kÿ tóg êg mÿ sér tînh mÿ sir. 3Ver êg tóg ti jagÿ vég tî, tag ki. Hã ra tóg êg mÿ sér tî gé, êg tÿ ti jagÿ vég mÿ ra. Êg tÿ ti jagÿ vég mÿ tag ne êg tar han ke mÿ!, komêr hã. 4Êg tar nÿtînh kÿ êg ti továnh sór tû nî ki kanhró nÿtî sir. Êg tÿ ti továnh sór tû nÿtînh kÿ êg tóg Topê tÿ êg mÿ nén tó ja kar venh ke mÿ, ti tÿ êg mÿ nén ù há ven ke ên ti, tá. 5Êg pí(jé) venh ke tû nî!, Topê tÿ nén tó ja ên ti. Êg mÿ tóg

ã kuprĩg jẽnẽ huri, ti tỹ tỹ ẽg jagrẽ nĩ jẽ. Ẽg jagrẽ tag vỹ ẽg mỹ: “Topẽ vỹ ã to há nĩ,” he tí. Ti há tugrĩn ẽg ki kanhrõ nỹtĩ, ẽg tỹ Topẽ tỹ ẽg mỹ nén tó ja ẽn venh ke ki.

6Jykre pãno ẽg nỹtĩ, krój ẽg nỹtĩ. Ẽg tỹ ver kórég nỹtĩ ẽn kã Cristo ne ẽg jagfy ter ja nĩgtĩ! 7Ti jãvo ẽg kã ù tóg ẽg jagfy ter ke tũ nĩ. Ûn jykre há jagfy ter ke tũ ẽg nỹtĩ. 8Ẽg jãvo Cristo vỹ ẽg jagfy ter ja nĩ, ẽg tỹ tỹ Topẽ vĩ mranh jafã nỹtĩ ra. Hã ki ẽg ki kanhrõ nỹtĩ, Topẽ tỹ ẽg to há tãvĩ nĩ ti. 9Kỹ Topẽ tóg ẽg mỹ vẽnẽh pãte fón mũ sir, Jesus tỹ ẽg jagfy ter ja tugnĩn, ti kyvẽnẽh tugrĩn. Kỹ tóg Topẽ tỹ vẽnẽh kar to jũnh ke kurã ẽn ki ẽg kren han ke mũ gé, ha mẽ. 10Ẽg tỹ ver ti kato tẽ nỹtĩ ra Topẽ kósin tóg ẽg jagfy ter, kỹ Topẽ tóg ẽg to há nĩ, ẽg to jũ mãn tũ ti nĩ. Kỹ tóg ẽg to há nĩ ha. Kỹ tóg kurã ẽn kã ẽg kren han ke mũ gé, ti rĩr jẽn kỹ, ti kósin ti. 11Kurã ẽn kã tóg ẽg kren han ke mũ, hã ra tóg ùri ẽg to há nĩ gé, kỹ tóg ẽg mỹ sér tí. Ẽg Senhor tỹ Jesus Cristo tugnĩn ke vẽ. Ti há ne Topẽ tỹ ẽg to há ninh ke han! Ti há ne Topẽ tỹ ẽg to jũ tỹ tí! he mũ!

Adão vỹ Topẽ vĩ mranh vén, Jesus vỹ ki króm kãn

12Ha vé, ùn pir vỹ Topẽ vĩ mranh vén, kỹ Topẽ vĩ mranh vỹ kã nĩ nĩ sir. Ti vĩ mranh tugrĩn tóg ter ja nĩ gé, ù tỹ ti vĩ mranh vén mũ ẽn ti. Û tỹ ti vĩ mranh vén ja ẽn ri ke ẽg nỹtĩ, Topẽ vĩ mranh kãn ja ẽg tóg nĩ gé, ẽg tỹ tỹ ùn ve nón ke nỹtĩn kỹ. Kỹ ẽg tóg kãgter kãn ke mũ gé, Topẽ vĩ mranh kỹ. 13Topẽ tỹ ẽg jyvẽn to há ag tóg ti vĩ mranh ja nĩgtĩ gé, hã ra ag tóg vẽnẽh jykre kórég to: “Topẽ vĩ mranh vẽ,” he ja tũ nĩ ver, ag tỹ Topẽ tỹ ẽg jyvẽn tí ẽn mẽ ja tũ nĩn kỹ, Moisés tỹ Topẽ vĩ rán ja to há. 14-15Ge ra ag tóg kãgter ja nĩ, ẽn to. Adão vỹ ter, ti nón ke ag vỹ kãgter, Moisés mur to há. Adão ne Topẽ tỹ ti mỹ ka kanẽ to: “ko tũg nĩ,” he ja ẽn ko ja nĩgtĩ! Ti nón ke ag vỹ Topẽ vĩ mranh gé, hã ra ag pi(jé) Adão tỹ Topẽ vĩ mranh ja ẽn ri ke hyn han ja nĩgtĩ! Ge ra ag tóg kãgter. Kỹ ẽg ùri kãgter tí gé, ẽg tỹ ùn ve ẽn nón Topẽ vĩ mranh kỹ.

Ùn pir tỹ Topẽ vĩ mranh vén ja tugrĩn ẽg tóg kãgter kãn ke mũ. Ûn ve tỹ ẽg jo vẽnẽh jykre kórég han jan há vẽ. Ti jãvo ti nón ke ẽn ti, Jesus há vỹ ẽg mỹ vẽnẽh jykre há nĩm ke mũ. Ti tugnĩn Topẽ vỹ ùn e tãvĩ jagãtãn ke mũ sir. Ẽg mỹ tóg nén tỹ hẽn ri ke hyn han ke mũ sir, kỹ tóg presente há tãvĩ ri ke nĩ sir, ùn pir tugrĩn, há vỹ: Jesus Cristo, he mũ. Kỹ Jesus tỹ ẽg mỹ vẽnẽh jykre há nĩm mũ ẽn vỹ ùn ve tỹ ẽg mỹ vẽnẽh jykre kórég nĩm ja ẽn kãfór nĩ. 16Ùn pir tỹ Topẽ vĩ mranh vén ẽn tugnĩn ẽg kãgter kãn ke mũ. Topẽ vĩ mranh pir tugrĩn tóg ẽg vóg kónãn kãn ke mũ. Hã ra tóg ẽg mỹ presente ri ke han sór mũ ha. Ẽg jagãgtãn tóg tí, ẽg tỹ ti vĩ mranh tỹ hẽn ri ke han ja ra, kỹ tóg ẽg mỹ vẽnẽh pãte fón mũ gé sir. 17Ùn pir tỹ Topẽ vĩ mranh vén ja tugnĩn ẽg kar kãgter kãn ke mũ. Hã ra tóg ùn pir ù tugrĩn ẽg jagãgtãn ke mũ ha, kỹ tóg ẽg mỹ vẽnẽh pãte fón mũ. Kỹ tóg ẽg kugrynh ke mũ. Ẽg mỹ presente ri ke han há vẽ. Kỹ ẽg tóg rĩnrĩr mãn ke mũ gé, kỹ ẽg tóg tá tỹ ùn mág nỹtĩnh mũ sir, ùn pir tugnĩn, há vỹ: Jesus Cristo, he mũ. Hã ki Jesus tỹ ẽg mỹ vẽnẽh jykre há nĩm mũ tóg ùn ve tỹ ẽg mỹ vẽnẽh jykre kórég nĩm ja ẽn kãfór nĩ.

18Hỹ, ùn pir tỹ Topẽ vĩ mranh vén ja tugrĩn Topẽ tóg ẽg vóg kónãn kãn ke mũ sir. Ri ke ti nĩ, Jesus tỹ ẽg kren han mũ ti. Ûn pir tỹ Topẽ vĩ ki króm kãn tugnĩn Topẽ

tóg ãg kar jagãgtãn ke mũ sir, kũ tóg ãg mũ vãnẽh pãte fõn ke mũ, ãg kãgter mãn tũ nĩ jé, ãg kuprĩg ti. ¹⁹Ûn pir tóg Topẽ vĩ han ja tũ nĩ, kũ ãg kar vỹ Topẽ vĩ mranh tĩ sir, ti nõn. Kar kũ ãn pir vỹ Topẽ vĩ han kãn ja nĩgtĩ, kũ Topẽ tóg ti tugrĩn ãg mũ vãnẽh pãte fõn kãn ke mũ gé sir. ²⁰Kũ Topẽ tóg Moisés tỹ ãg jyvẽn ja nĩgtĩ, hã kũ tóg rãn ja nĩ. Kũ ãg tóg ti vĩ mẽ kũ ãg tỹ Topẽ vĩ mranh e han ja ãn ki kanhrãn mũ sir. ãg tỹ ti vĩ mranh e tãvĩ nĩ ra Topẽ tóg ãg jagãgtãn kãfõr han mũ gé sir, ²¹ti tỹ ãg jykre kugrynh jé sir. Nũgme ki ãg tóg vãr kãn ke mũ vẽ, inferno ki, ãg tỹ Topẽ vĩ mranh to. Jagy ti nĩ. Hã ra Topẽ tóg ãg jagãgtãn kãn ke mũ, kũ tóg ãg kugrynh ke mũ, kũ ãg rĩr krỹg ja tũ venh ke mũ, nũgme ki vãr ke tũ ãg nỹtĩ, inferno ki. Topẽ tỹ ãg jagãgtãn hã vẽ, ãg Senhor tỹ Jesus Cristo tỹ ãg jagfy ter ja tugrĩn ken hã vẽ.

Jesus Cristo tỹ ãg jykre si tũg

6 ¹Kũ Judeu ã hỹn inh mỹ: “kỹn hỹn há nĩnh mũ, ãg tỹ Topẽ vĩ mranh kũ,” he sór mũ. “Kũ tóg ãg jagãgtãn kãfõr han ke mũ gé, ãg tỹ mranh mág kũ,” he sór ag hỹn mũ. ²Võ, há tũ pẽ ti nĩ. Kórég ti nĩ. Ti ki ge kũ ãg tóg vãnẽh jykre tãg han tĩ, kũ ãg jykre si tóg tũ tĩ ha, ti tỹ ãg jykre si tỹ tũ' hen kũ.

³Ha vé, vãnẽh kype kũ ãg nỹtĩ. Batismo tag vỹ ge nĩ, ha mẽ. ãg tỹ Cristo ki rã to ken hã vẽ. Cristo vỹ ter ja nĩ. Ter kũ tóg ãg jykre si tỹ tũ' hé. ⁴Tũg kũ tóg ti mré vãnẽh kej kãkã nỹ ri ke han mũ gé, ãg jykre si ti. Kũ Cristo vỹ rĩr mãn, ter kar kũ, Topẽ tỹ ti rĩn mãn kũ. Tar ti nĩ, Topẽ ti, hã kũ tóg ti rĩn mãn. ãg tỹ ti mré rĩr mãn ri ke ti nĩ, hã vỹ: vãnẽh jykre tãg to tar nĩ, he mũ. Batismo to ken hã vẽ.

⁵ãg jykre si tỹ tóg tũ' hé, ti ter kũ, kũ ãg jykre tãg tóg nỹ ha, ãg tỹ ti mré rĩnrĩr nỹtĩn kũ, ti rĩr mãn ãn ri ke. ⁶Ti tỹ cruz to sa kũ ãg jykre si tóg ti mré to sa ri ke han gé, kũ tóg tũ' he mũ, ãg tỹ ti vĩ mranh mãn tũ nĩ jé. Topẽ vĩ mranh jãfã vỹ tỹ ãg nỹtĩ ja nĩgtĩ, hã kũ tóg tỹ tũg' he ja nĩ, Jesus Cristo ti. Hã kũ ãg tóg ãri Topẽ vĩ mranh tĩ ag ri ke tũ nỹtĩ ha. ⁷ãg jykre si tũg kũ ãg tóg jykre kuryj nỹtĩ ha, ha mẽ, kũ ãg tóg mranh sór mãn tũ nĩ ha. ⁸Cristo vỹ ãg jykre si tỹ tũg' hé, ti ter kũ. Kũ tóg ãg mỹ vãnẽh jykre tãg han mũ gé, rĩr mãn kũ, kũ ãg tóg ti mré jykre tãg ãn hã mĩ mũnh mũ. Vãnẽh vĩ há to ken hã vẽ.

⁹Cristo ne rĩr mãn', ter kar kũ. Kũ tóg ter mãn ke tũ nĩ ha. Û vỹ ti tén mãn ke tũ pẽ nĩ ha. ¹⁰Ter ja ti nĩ. Ti ter ja vỹ pir nĩ, ãg tỹ Topẽ vĩ mranh ãn tugnĩn. Kũ tóg rĩr jẽ nĩ sir, Topẽ mỹ, ti tỹ Topẽ tũ han kãn jé. ¹¹Kũ ti ri ke han nĩ. Topẽ vĩ mranh tũg nĩ, ãjag jykre si ter kũ nỹn kũ. Topẽ jykre hã han nĩ, ãjag tỹ ti tũ han kãn jé, ãjag tỹ Jesus Cristo ki ge kũ nỹtĩn kũ.

¹²ãg jykre vỹ Topẽ vĩ mranh sór mũ, ãg jykre ter ke tag. ãg jykre tỹ nén to é n mũ ãn han tũg nĩ, Topẽ vĩ mranh tũg nĩ. ¹³Kejẽn ãjag tóg ãjag pẽn tỹ, ãjag nĩgẽ tỹ, ãjag nũnẽ tỹ, ãjag há ki nỹtĩ kar tỹ Topẽ vĩ mranh sór mũ. ãjag tỹ mranh kũ ãjag tóg ãjag há tỹ vãnẽh jykre pãno han ja nỹtĩgtĩ, Topẽ kato tẽ ja nỹtĩgtĩ. Kũ ke tũg nĩ. Topẽ mỹ vãnẽh fẽg nĩ. ãjag jykre si ter kũ, ãjag jykre tãg nỹtĩn kũ Topẽ mỹ vãnẽh fẽg kãn nĩ, ti jykre hã han sórmnĩ, ãjag jykre tỹ, ãjag há ki nỹtĩ kar tỹ. ãg tỹ ti mỹ vãnẽh fẽg kũ ãg tóg ti jykre há han kãn ke mũ sir. ¹⁴Kũ ãg tóg ãri Topẽ vĩ mranh tĩ

ag ri ke tũ nýtĩ ha, Topě tỹ ěg jagăgtăn kỹ, ti tỹ ěg tar han kỹ. Ti tỹ ěg jyvĕn ja ěn tugnĭn tóg ěg vóg kónăn ke mũ vĕ, ěg tỹ mranh kỹ, hă ra tóg ěg jagăgtăn mũ ha.

Jesus Cristo tỹ ěg jykre tâg

¹⁵Kỹ Judeu ag hĭn inh mỹ: “kỹ Topě vỹ ěg tỹ ti vĭ mranh mũ ra ěg vóg kónăn măn ke tũ nĩ. Kỹ ěg hĭn jatun mỹ mranh mũ,” he sór mũ. “Ěg jagăgtăn ti tĩ, hă kỹ tóg tỹ nĕn ũ tũ nĩ, ti vĭ mranh mũ tĩ,” he sór ag hĭn mũ. Hă tũ vĕ hă ra. Kórég ti nĩ, ěg tỹ ti vĭ mranh kỹ. ¹⁶Ěg tỹ ũ mỹ vĕnh fĕg kỹ tóg tỹ ěg patrăo nĩ, kỹ ěg hă vỹ tỹ ti camarada nýtĩ. Ri ke ti nĩ, ěg tỹ Topě vĭ mranh sór kỹ. Ti vĭ mranh jafă vỹ tỹ ěg nýtĩ, ěn kă. Ěg tỹ Topě vĭ kri fig tĩ nĭn kỹ ěg tóg ti mỹ há nýtĩ sir. ¹⁷Văsỹ äjag tóg tỹ Topě vĭ mranh jafă ja nýtĩgtĩ. Hă ra äjag tóg ũri Topě vĭ kri fig tĩ ha, äjag fe tỹ ti ki ge kỹ. Äjag tỹ Topě vĭ mĕ ja ěn kri fig äjag tóg tĩ, kỹ sóg Topě mỹ vĭ há han tĩ, äjag to. ¹⁸Topě vỹ äjag jykre kugrynh, äjag tỹ tỹ ti vĭ mranh jafă tũ nýtĩ jé, ũri. Kỹ äjag tóg tỹ Topě krĕm ke nýtĩ, äjag tỹ tỹ ti jykre kuryj mĩ mũ jafă nýtĩ jé, ũri.

¹⁹Äjag mỹ sóg ěg tỹ tỹ ti vĭ ki króm jafă nýtĩ tag tó mũ, comparação han kỹ, äjag tỹ to ěg tỹ tỹ ũn há mỹ vĕnh fĕg ki kanhró nýtĩ jé, hă vỹ: Topě, he mũ. Văsỹ äjag tóg vĕnh jykre păno han sór ja nýtĩ, nĕn ũ kavĕj ti, nĕn ũ kórég kar ti. Tag han kỹ äjag tóg ũn kórég mỹ vĕnh fĕg ja nýtĩ. Ŭri Topě mỹ vĕnh fĕg kăn, äjag tỹ tỹ ti tũ nýtĩ jé, vĕnh jykre kuryj hă han jé sir. ²⁰Văsỹ, äjag tỹ tỹ Topě vĭ mranh kỹ nýtĩn kỹ vĕnh jykre há tóg äjag mỹ tũg ja nĩ. ²¹Kỹ äjag ne han ja nýtĩ, tempo ěn kă? Vĕnh jykre kórég tăvĭ han ja äjag tóg nýtĩ. Äjag tỹ äjag jykre si to jykrĕn kỹ tóg äjag mỹ'a tĩ, ũri. Vĕnh jykre tag tugnĭn ěg nũgme ki văr kăn ke mũ vĕ, hă kỹ tóg äjag mỹ'a tĩ, äjag tỹ ti kórég han ja to jykrĕn kỹ. ²²Ŭri äjag tóg kygvar kỹ nýtĩ, mỹr, ha mĕ, Topě vĭ mranh ja ěn tỹ tóg tũg! he ja nĩ. Topě mỹ äjag vĕnh fĕg kỹ nýtĩ. Äjag tỹ nĕn han mũ vỹ tỹ ti tũ nĩ, ti jykre kuryj, kỹ äjag tóg ter ke tũ nĩ ha, äjag kuprĭg vỹ rĭr nĩ ha. ²³Topě vĭ mranh tugnĭn ěg nũgme ki văr ke mũ vĕ. Topě tỹ ěg vóg kónăn hă vĕ. Hă ra tóg ěg jagăgtăn mũ, kỹ tóg ěg mỹ rĭr krÿg ja tũ ven ke mũ. Ti tỹ ěg mỹ presente han hă vĕ, hă vỹ: ěg tỹ ěg rĭr krÿg ja tũ venh ke, he mũ, ěg Senhor tỹ Jesus Cristo tugnĭn.

Vĕnh prũg to comparación

7 ¹Inh kanhkă!, Topě tỹ văsỹ ěg mỹ vĕnh jykre nĭm ja ěn ki kanhró äjag tóg nýtĩ, Moisés tỹ răn ja ěn ti. Ěg rĭr nýtĩn kỹ ěg tóg vĕnh jykre ěn han kỹ nýtĩ, ěg ter kỹ tóg ěg mỹ tũ! he mũ, vĕnh jykre ěn ti. ²Ri ke ti nĩ gé, ěg prũ fi mré. Fi mén rĭr jĕn kỹ fi tóg tỹ ti tũ jĕ, fi mén tũ. Ti ter kỹ fi tóg tỹ ti tũ tũ jĕ sir, ti tũg kỹ. ³Fi mén rĭr jĕn kỹ fi tóg tỹ ti tũ jĕ. Fi tỹ ti rĭr tũ ra ũ mré nỹ kỹ fi tóg ģ mén tũ mré nỹ mũ. Ti ter kỹ fi tóg mén tũ jĕ sir, kỹ, fi tỹ ũ mré tũg sór kỹ tóg sir há tĩ, fi mén vĕ sir, fi tỹ ũ mré tũ mũ ěn ti. ⁴Ri ke ti nĩ, Topě tỹ văsỹ ěg mỹ vĕnh jykre nĭm ja ěn ti. Cristo ter kỹ tóg ěg jykre si tỹ tũg! hé gé. Hă kỹ tóg ěg tỹ ti tỹ ěg jyvĕn ja ěn mranh ja ra tóg ěg vóg kónăn ke tũ nĩ sir. Văhă ěg tóg tỹ Cristo tũ nýtĩ ha, ũ tỹ ter kar kỹ rĭr măn ja ěn tũ vỹ tỹ ěg nýtĩ. Kỹ ěg tóg ũri Topě jykre hă han sór mũ

ha, ti m̄y sér tĩ jé. ⁵Vās̄y ěg tóg ěg t̄y nén to én ja ěn hyn han tĩ ja nĩgtĩ. K̄y ěg tóg vĕnh jykre kavĕj han k̄an ja nĩgtĩ, ěg jykre t̄y, ěg há ki n̄ytĩ kar t̄y ke gé. ěg jykre kavĕj tugrĩn ěg nũgme ki v̄ar ke mũ vĕ. Topĕ t̄y ěg jyvĕn mũ jĕmĕn k̄y ěg tóg ki kanhr̄an mũ, ěg t̄y ti vĩ mranh mũ tag ki. Jérĩn m̄y ěg tóg mranh m̄an', mranh m̄an' he mũ sir. ⁶H̄a ra tóg ěg m̄y tũ ti ha, ěg t̄y Topĕ t̄y v̄as̄y ěg jyvĕn jĕmĕg mũ ra mranh mũ ti, Cristo t̄y ter k̄y ěg jykre si t̄y tũg' hen k̄y. Topĕ vĩ mranh sór tũ ěg n̄ytĩ ha. ěg kygv̄an ti huri, k̄y ěg tóg Topĕ tũ h̄a han tĩ sir, Topĕ kuprĩg t̄y ěg krĩn k̄y. K̄y ěg tóg Topĕ t̄y ěg jyvĕn to kanĕ jur han m̄an ke tũ nĩ ha. Ki króm sór ěg n̄ytĩ ha. ěg kanĕ jur pijé'. Topĕ kuprĩg t̄y ěg m̄y vĕnh jykre t̄ag nĩm jan h̄a vĕ.

Vĕnh jykre kórég han k̄y ěg Topĕ vĩ mranh tĩ

⁷K̄y Judeu ag h̄yn inh m̄y: “k̄y Topĕ t̄y v̄as̄y ěg jyvĕn mũ ěn m̄y kórég nĩ?” he sór mũ. Vó, kórég tũ ti nĩ. ěg jyvĕn ja tóg nĩgtĩ, k̄y ěg tóg ti vĩ mĕ k̄y: “vĕnh jykre kórég han k̄y inh h̄yn tóg ti vĩ mranh tĩ,” he tĩ. Topĕ v̄y ěg m̄y: “nén ũ to én tũg nĩ,” he ja nĩ. Tag jĕmĕn k̄y ěg tóg ũ tũ to én tag t̄y Topĕ vĩ mranh nĩ ki kanhró n̄ytĩ. ⁸Topĕ t̄y ěg jyvĕn mũ ra ěg tóg ti vĩ mranh sór mũgtĩ, Jérĩn m̄y. Ti t̄y ěg m̄y: “tag han tũg ra,” he mũ ra ěg tóg han sór tĩ, h̄a k̄y ěg tóg ũ tũ to én sór tĩ. Topĕ t̄y ěg jyvĕn tũ ra ěg ki kanhr̄an ke tũ nĩ vĕ, vĕnh jykre p̄ano t̄y ti vĩ mranh nĩn ki. ⁹V̄as̄y ěg tóg Topĕ t̄y ěg jyvĕn mũ ěn mĕg tũ ja n̄ytĩgtĩ. Véké ěg tóg mũ ja n̄ytĩgtĩ, jatun m̄y. K̄y tóg v̄ah̄a ěg m̄y ā vĩ jĕnĕ ja nĩ, Topĕ ti, ěg jyvĕn k̄y. ěn mĕ k̄y ěg tóg ěg t̄y ti vĩ mranh ja ěn ki kanhr̄an ja n̄ytĩgtĩ, ěg t̄y to nũgme ki v̄ar ke mũ mré h̄a. K̄y ěg tóg kanĕ jur n̄ytĩ ha. ¹⁰Topĕ v̄y tóg ěg jyvĕn, ěg t̄y nũgme ki v̄ar ke tũ n̄ytĩ jé. Jérĩn m̄y ěg tóg ki v̄ar ke mũ, ěg t̄y ti t̄y ěg jyvĕn kri fig tũ nĩn k̄y. H̄a ve ěg tóg, ěg t̄y ti t̄y ěg jyvĕn mĕ k̄y. ¹¹ěg t̄y Topĕ vĩ mranh k̄y ěg tóg Topĕ t̄y ěg jyvĕn mũ kato tĕ mũ. K̄y ěg nũgme ki v̄ar ke mũ sir, ěg t̄y: “ti h̄yn t̄y nén ũ tũ nĩ, s̄y ti vĩ mranh mũ ti,” he mũ ra.

¹²H̄a k̄y Topĕ t̄y v̄as̄y ěg jyvĕn mũ ěn v̄y há nĩ, ti t̄y t̄y Topĕ tũ nĩn k̄y. K̄y Topĕ t̄y v̄as̄y ěg m̄y vĕnh jykre nĩm ja ěn v̄y kuryj nĩ gé. Há ti nĩ, Topĕ tũ v̄y t̄y ti nĩ gé.

¹³K̄y Judeu ag h̄yn inh m̄y: “ěg m̄y vĕnh jykre há tugn̄in nũgme ki v̄ar ke mũ?” he sór mũ. Vó, ke tũ vĕ. Topĕ vĩ mranh tugrĩn ěg nũgme ki v̄ar ke mũ. Nén ũ há ja vĕ, Topĕ t̄y ěg jyvĕn ja ti, h̄a ra ěg tóg mranh. ěg t̄y Topĕ t̄y ěg jyvĕn mĕ k̄y ěg tóg ěg jykre kórég to: “ti vĩ mranh ja inh nĩgtĩ,” he tĩ. H̄a ki ěg tóg ki kanhr̄an mũ, ěg t̄y Topĕ vĩ mranh tag t̄y t̄y nén ũ kórég t̄avĩ nĩn ki. ¹⁴Topĕ t̄y ěg jyvĕn mũ ěn v̄y t̄y ti tũ nĩ, ti kuprĩg v̄y to ěg kanhr̄an tĩ. Jérĩn m̄y ěg tóg ěg t̄y nén to én mũ ěn han sór tĩ, ěg krój n̄ytĩn k̄y. Ti vĩ mranh k̄y ěg tóg t̄y ti vĩ mranh jaf̄a n̄ytĩ.

ěg t̄y ti kórég han sór tũ ra ěg tóg han tĩ

¹⁵ěg jykre tóg inh m̄y e tĩ. S̄y nén to há ěn han tũ sóg nĩgtĩ. S̄y nén to há tũ ěn h̄a han sóg tĩ m̄y, k̄y tóg inh m̄y e tĩ. ¹⁶ěg t̄y ti kórég han sór tũ ra ěg tóg han tĩ. Ti vĩ mranh mũ v̄y ěg m̄y kórég nĩ, k̄y ěg tóg ki kanhró n̄ytĩ, ti t̄y ěg jyvĕn há han ja ěn ki. Ge ra ěg tóg mranh tĩ. ¹⁷ěg jykre si h̄a vĕ. ěg t̄y ěg jykre si tov̄anh k̄an ja tũ nĩn k̄y ěg tóg ti vĩ mranh tĩ, ěg t̄y mranh sór tũ (h̄a) ra. ěg jykre t̄ag tũ vĕ, tag ti.

¹⁸Ëg pi(jé) vënh jykre há to tar nýtí! Vënh jykre kórég vỹ ver Ëg kākā nĩ nĩ. Vënh jykre kuryj tóg Ëg mỹ sér tí, ge ra Ëg tóg ti pāno han tí, Ëg tỹ ün há han sór mũ ra. ¹⁹Hā kỹ Ëg pi(jé) vënh jykre há han tí, Ëg tỹ han sór mũ ra! Ti kórég hā han Ëg tí, Ëg tỹ han sór tũ ra. ²⁰Ëg tỹ nén han sór tũ ěn han Ëg tóg tí, vënh vatánh tá. Ëg jykre si hā tigrĩn Ëg tóg Topě vĩ mranh tí, Ëg tỹ tovānh kån ja tũ nĩn kỹ.

²¹Ha vé, Ëg jykre ti. Ün há hā han sór Ëg tóg mügtĩ. Ge ra Ëg tóg ün kórég hā han tí, Ëg jykre si tỹ Ëg kākā nĩn kỹ. ²²Ëg tỹ to jykren há han kỹ Ëg tóg: “Topě tỹ Ëg jyvèn mũ vỹ há nĩ,” he tí. Ëg mỹ tóg sér tí. ²³Ëg tỹ hā ra Ëg jykre to jykren kỹ Ëg tóg vënh jykre kórég hā han mügtĩ ver, vënh vatánh tá. Kỹ Ëg tóg sir vënh jykre há kato tẽ mũ, Ëg tỹ vënh jykre kórég han kỹ, vënh jykre há tỹ Ëg mỹ há nĩ (hā) ra. Ti vĩ mranh jafā vỹ tỹ Ëg nýtĩ, Ëg tỹ Topě vĩ mranh to ěn kỹ, Ëg tỹ to ěn sór tũ ra. Ëg kākā tóg nĩ nĩ, vënh jykre kórég tí. ²⁴⁻²⁵Ëg tỹ to jykren há han kỹ Topě tỹ Ëg jyvèn tí ěn tóg Ëg mỹ há tí, kỹ Ëg tóg han sór mũ. Ge ra Ëg tóg ti vĩ mranh ja nĩgtĩ, kỹ Ëg tóg mranh mǎn!, mranh mǎn! he tí sir, Ëg tỹ mranh sór tũ ra.

Jagy pẽ ti nĩ. Kórég Ëg nýtĩ, Ëg tỹ ün há han ki kagtĩg nýtĩn kỹ. Nügme ki vár kån jé Ëg tóg ke mũ mỹr. Ũ nỹ hỹn Ëg kren han ki kanhró nĩ, vënh jykre kórég tag to? Ëg Senhor tỹ Jesus Cristo hā vë. Ti hā vỹ Ëg kren han mũ. Kỹ Ëg tóg Topě mỹ: “há ti nĩ, ā kósin tỹ Ëg kren han mũ ti,” he tí. Hā kỹ Ëg tóg vësóg ki Ëg jykre si tỹ tũg! he ki kagtĩg nýtĩ. Jesus hā tugnĩn Topě tóg Ëg mỹ vënh pāte fón tí, kỹ Ëg tóg ti mỹ há nýtĩ.

Topě kuprĩg tỹ Ëg jagrě

8 ¹Kỹ tóg, Ëg tỹ Jesus Cristo ki rā kỹ Topě tóg Ëg vóg kónān mǎn ke tũ nĩ ha. ²Vënh jykre tag vỹ Ëg kākā nĩ ha, Topě kuprĩg tigrĩn, Ëg tỹ Jesus Cristo ki ge kỹ nýtĩn kỹ. Ti tỹ tỹ Ëg jagrě nĩn kỹ Ëg rĩnrĩr nýtĩ, kỹ Ëg kygvar kỹ nýtĩ sir, Topě vĩ mranh jan ki. Nügme ki vár ke tũ Ëg nýtĩ ha. ³Topě tỹ vāsỹ Ëg jyvèn mũ ra Ëg krenkren ja tũ nĩ ver, Ëg tỹ ki króm kån ja tũ nĩn kỹ, Ëg krónhkrój nýtĩn kỹ. Hā kỹ Topě tóg ā kósin jěně ja nĩ. Ũ tỹ Topě vĩ mranh jafā ri ke tóg mur, Ëg ri ke, hā ra tóg mranh ja tũ nĩ inhhā. Kỹ tóg Ëg jagfy ter ja nĩ, Ëg hā tỹ ti vĩ mranh ja tigrĩn. Topě tỹ ti vóg kónān hā vë, Ëg nýtĩg ja ki. ⁴Vāhā Ëg tóg Topě tỹ vāsỹ Ëg jyvèn mũ ěn ki króm há nýtĩ, Topě kuprĩg tỹ tỹ Ëg jagrě nĩn kỹ. Kỹ Ëg tóg Ëg tỹ nén to ěn mũ ěn han mǎn ke tũ nýtĩ sir, Ëg jagrě há tỹ Ëg tar han mũ tugnĩn. ⁵Ëg tỹ Ëg tỹ nén to ěn mũ ěn han sór kỹ Ëg tóg tỹ Topě vĩ mranh jafā nýtĩ. Ëg tỹ hā ra Topě kuprĩg tỹ jagrě nĩn kỹ Ëg tóg ti hā tỹ Ëg mỹ nén tó mũ ěn han tí. ⁶Ëg tỹ nén to ěn mũ ěn han kỹ Ëg nügme ki vár ke mũ vë. Ëg tỹ Topě kuprĩg tỹ Ëg mỹ nén tó mũ ěn han kỹ Ëg tóg vënh jykre tag han kỹ nýtĩ, kỹ Ëg jatun mỹ mügtĩ sir.

⁷Ũ tỹ Ëg tỹ nén to ěn mũ ěn han kỹ tóg Topě kato tẽ mũ sir. Ti pi(jé) Topě jykre han tí! Han ki kagtĩg tóg nĩgtĩ. Ëg jykre sin hā vë. ⁸Ũ tỹ Ëg tỹ nén to ěn mũ ěn han to tóg kórég nĩ, Topě ti. ⁹Ag jāvo ājag tóg Topě kuprĩg tỹ ājag mỹ nén tó mũ ěn hā han tí. Ëg tỹ nén to ěn mũ ěn han vānh ājag nýtĩ, Topě kuprĩg tỹ tỹ ājag jagrě nĩn kỹ. Ũ tỹ Cristo kuprĩg tỹ jagrě tũ nĩ ěn pi(jé) tỹ ti tũ nĩ! ¹⁰Cristo tũ vỹ tỹ Ëg nýtĩ, kỹ tóg Ëg kākā jě nĩ, Jesus Cristo ti, ā kuprĩg tỹ. Kỹ Ëg há vỹ ter

ke mũ, ãg tỹ Topẽ vĩ mranh jan kỹ. Hã ra ãg tóg ãg rĩr krỹg ja tũ venh ke mũ, Topẽ tỹ ãg mũ vẽnh pãte fón ja nĩn kỹ. ¹¹Topẽ kuprĩg vỹ tỹ ãg jagrẽ jẽ ha. Topẽ vỹ Jesus rĩn mãn, ti ter kar kỹ. Ti tỹ Jesus rĩn mãn kỹ tóg ãg há ter ke tag rĩn mãn ki kanhró nĩ gé, ãg mũ ãg há tãg han kỹ, ti kuprĩg tỹ tỹ ãg jagrẽ nĩn kỹ.

¹²Inh kanhkã', Topẽ tũ vỹ tỹ ãg nỹtĩ ha, ãg tỹ ti jykre hã han jé. Kỹ han tũg nĩ, ãjag tỹ nén to én mũ ti. ¹³Ãg tỹ nén to én mũ ãn han kỹ ãg nũgme ki vár ke mũ. Topẽ tỹ ãg jagrẽ vỹ ãg tỹ nén to én mũ tag tỹ tũg' he sór mũ. ãg tỹ ti mré tỹ tũg' hen kỹ ãg vẽnh jykre tãg han kỹ nỹtĩn mũ. ¹⁴Ãg tỹ Topẽ kuprĩg tỹ ãg mũ nén tó tĩ ãn han kỹ ãg tóg tỹ Topẽ krẽ nỹtĩ, Jesus jãvy ãg nỹtĩ mỹr, ha mẽ. ¹⁵Ãg tỹ tỹ Jesus jãvy nỹtĩn kỹ ti pi(jé) ãg kanẽ jun ke mũ'. Ti kuprĩg vỹ tỹ ãg jagrẽ nĩ, kỹ ãg tóg tỹ Jesus jãvy nỹtĩ ha. Topẽ pi(jé) tỹ ãg patrão kórég ri ke nĩ'. Tỹ tóg ãg panh nĩ ha. Hã kỹ ãg tóg ti mỹ: “Aba,” he tĩ, hã vỹ: “ãg jóg,” he mũ, ãg vĩ ki. ãg jagrẽ hã jamẽn kỹ ãg tóg ti mỹ: “ãg jóg mág,” he tĩ. ¹⁶Topẽ kuprĩg hã ne ãg mũ tó tĩ, ãg tỹ tỹ Topẽ krẽ nỹtĩ ti, Jesus jãvy. Hã kỹ ãg ki kanhró nỹtĩ. ¹⁷Ãg tỹ tỹ ti krẽ nỹtĩn kỹ tóg ãg mũ ã tũ nĩm kãn ke mũ gé, Topẽ ti. Jesus Cristo hã mũ tóg nĩm kãn ke mũ, kỹ tóg ãg mũ nĩm kãn ke mũ gé sir, ãg kãke mré. Hã jé ãg tóg ti mré jagãgtar ke mũ gé, ti tỹ vẽnh jykre há to jagtar ja ãn ri ke. Kỹ ãg tóg ti mré tỹ ùn mág nỹtĩn ke mũ gé, ãg jagtar kar kỹ.

Kanhkã ve jé ãg tóg ke mũ

¹⁸Ha vé, tag ki kanhró sóg nĩ, ha mẽ. Kanhkã tá tóg sér pẽ tĩn mũ. Tá ãg tóg tỹ ùn mág nỹtĩn mũ. Kỹ ãg tỹ ùri ti tugnĩn jagãgtar mũ tag vỹ tỹ ãg mũ nén ù tũ pẽ nĩgtĩ, ãg tỹ tỹ ùn mág nĩn ke to jykren kỹ. ¹⁹Topẽ vỹ ã krẽ tỹ tỹ ùn mág han ke mũ. Kỹ Topẽ tỹ ùn han mũ kar ag tóg tag hã ve sór mũ gé, bicho kar, ka kar, êkré kar ke gé, nén kar ti. ²⁰Nén kar vỹ jagãgtar nỹtĩ, ùn ve tỹ Topẽ vĩ mranh tugrĩn. Vẽnh kókén ja tũ ti nĩ, Topẽ vĩ mranh ja tũ ti nĩ, hã ra tóg ùn ve tỹ Topẽ vĩ mranh ja tugnĩn jagtar nỹtĩ, Topẽ tỹ ãg mré ti vóg kónãn kỹ, nén kar ti. ²¹Hã ra Topẽ tóg ã tỹ ùn han mũ kar ag mỹ: “kejẽn ãjag jagtar mãn ke tũ nỹtĩ ha,” he ja nĩ. Kỹ Topẽ tỹ Jesus jãvy ag tỹ ùn mág hyn han ke kurã ãn kã tóg nén kar tỹ há' henh ke mũ gé, kỹ tóg tũg mãn ke tũ nĩ ha, nén kar ti. Nén kar vỹ há nỹtĩn mũ, Jesus jãvy há nỹtĩn ke ãn ri ke. ²²Ver tóg Topẽ tỹ ùn han mũ kar ag mũ jagy tĩ, kỹ tóg fag tỹ fag kósĩn mãn kỹ fag vẽnhrêr ãn ri ke han tĩ, Topẽ tỹ ùn han kar ti, ti jagãgtar nỹtĩn kỹ. ²³Nén ù kar tag vẽnhrêr ri ke han ãg tóg tĩ gé, ãg tỹ ti jagy ven kỹ, ãg tỹ ti kuprĩg tỹ jagre nỹtĩ ra. ãg jagrẽ to ãg tóg ki kanhró nỹtĩ, ãg tỹ tá tỹ ùn mág nỹtĩn ke ti. Ge ra tóg ver ãg mũ jagy tĩ, tag ti ki, kỹ ãg tóg ti mré nỹtĩ sór mũ. Kỹ ãg tóg venh ke mũ sir, ti tỹ ã krẽ pẽ mũ nén nĩm ke mũ ãn ti. Hã jãvãnh ãg tóg mũ. ãn kã tóg ãg mũ ãg fãr tãg han ke mũ, ãg fãr ter ke tũ ti.

²⁴Krenkren kỹ ãg nỹtĩ, hã ra ãg tóg ver vég tũ nĩgtĩ, ãg krenkren kỹ nỹtĩ tag, ãg fãr tãg tag. ãg tỹ venh há tóg tĩ. Hã jãvãnh ãg tóg tĩ. ãg tỹn jãvãnh mũ ra ãg tóg ver vég tũ nỹtĩ. ãg tỹn ve kar kỹ ãg tóg ti jãvãnh mãn ke tũ nỹtĩ ha. ²⁵Hã ra ãg tóg ver vég tũ nỹtĩ, hã kỹ ãg tóg ti jãvãnh mũ ver. To krónh ke tũ ãg tóg nỹtĩ, ti jãvãnh to.

Topě kuprīg tỳ ěg jagfy vī

²⁶Hã ra Topě kuprīg vỹ ěg tar han tĩ, ěg krój nỹtĩn kỹ. Kejĕn ěg ki kagtĩg nỹtĩ, ěg tỳ ne to vĩnh ken ki, ěg tỳ Topě mré vĕmĕn kỹ. Hã kỹ tóg ěg jagfy vī tĩ, Topě kuprīg ti. Kejĕn ěg jĕnger mág han tĩ, ěg tỳ nĕn ũ to vĩnh ken ki kagtĩg nỹtĩn kỹ. Hã ra tóg ěg mré vī tĩ gé, ěg jagfy, Topě kuprīg ti. Ti vī ki kagtĩg ěg nỹtĩ, hã ra tóg ěg jagfy vī' vī' he tĩ. ²⁷Kỹ Topě vỹ ěg tỳ nĕn ũ to jykrĕn mũ kar vég tĩ. Kỹ tóg ěg kuprīg tỳ nĕn tó mũ tag ki kanhró nĩ gé. Ti jykre vỹ ti mỹ há nĩ, ti tỳ nĕn to vī mũ tĩ, ěg jagfy, Topě tũ kar ag jagfy. Topě tỳ nĕn ũ han sór mũ ěn hã to vī tóg tĩ, ti kuprīg ti.

²⁸Ha vé, Topě to há ěg nỹtĩ, hã kỹ ěg tỳ nĕn vég mũ kar vỹ ěg tar han ke mũ, ěg tỳ ti jagy vég mũ mré hã. Topě hã vỹ ěg ki rĩr mũ, hã kỹ nĕn ũ kar vỹ ěg tar han ke mũ, ti tỳ ěg kuprĕg ja nĩn kỹ. ²⁹Ěg tỳ ti ki ge tũg ki tóg: “inh ki tóg rãnh ke mũ, tag,” he ja nĩ, ki kanhró nĩn kỹ. Kỹ tóg ěg kuprĕg ja nĩ gé, ěg tỳ ti kósin ri ke pĕ nỹtĩ jé. Ti hã vỹ tỳ Topě kósin pĕ nĩ inhhã, ti kósin ve, kỹ tóg tỳ ěg kãke nĩ gé sir, kỹ ti jãvy ag, ti ve fag vỹ e tãvĩ tãvĩ nỹtĩnh mũ ha. Ěg hã vĕ sir. Topě tỳ nĕn to jykrĕn hã vĕ. ³⁰Hã jé tóg ěg kuprĕg, kỹ tóg ěg mỹ vĕnh vī jĕnĕ. Ti tỳ ěg mỹ vĕnh vī jĕnĕ kỹ tóg ěg mỹ vĕnh pãte fón gé. Ěg mỹ vĕnh pãte fón kỹ tóg ěg tỳ ũn mág hyn han ke mũ gé, ti mré, tá.

Topě tỳ ěg to há

³¹Tag tóg inh mỹ e tĩ, sỹ to jykrĕn ke tóg inh mỹ tũ tĩ. Topě vỹ tỳ ěg mré ke nĩ mỹr. Hã kỹ ěg kato tĕ ũ pi(jé) ěg tỳ hĕ ri kenh mũ ha! ³²Topě vỹ ěg kósin pir fĕg ja nĩ, ti tỳ ěg jagfy ter jé. Ā kósin pir nenh ja tũ tóg nĩ, hã kỹ tóg ěg mỹ nĕn ũ há nenh ke tũ pĕ nĩ, ti tỳ ěg kósin pir nenh ja tũ nĩn kỹ. ³³Topě tỳ ěg kuprĕg kỹ tóg ũ tỳ ěg kato vī sór mũ ra tóg ag mỹ vĕnhmỹ tĩ. Topě hã ne ěg mỹ vĕnh pãte fón ja nĩgtĩ! ³⁴Kỹ ũ ag tỳ ěg to: “kórég ag nỹtĩ,” he mũ ra ěg tóg Topě mỹ há nỹtĩ. Jesus Cristo hã tóg ter ja nĩ, ěg jagfy, kỹ tóg rĩr mãn ja nĩ gé. Topě pĕgja tá tóg nĩ nĩ, ti rã hã, kỹ tóg ěg jagfy vī tĩ.

³⁵Kỹ ũ pi(jé) Cristo tỳ ěg to jũ han ki kanhró nĩ! Ti fe vỹ tỳ ěg nỹtĩ. Kejĕn ěg tóg nĕn ũ jagy venh ke mũ, ti tugrĩn. Kejĕn ěg kanĕ jur ke mũ. Kejĕn ag tóg ěg vóg kónãn ke mũ. Kejĕn ěg tóg kókĩnkĩr ke mũ. Kejĕn ěg tóg kur venh ke tũ nĩ gé. Kejĕn ěg tóg kãgter kren ke mũ. Kejĕn ag tóg ěg kãmĩ ũ tén ke mũ. Jérĩn mỹ ěg tóg Cristo tovãnh ke tũ nĩ. Kỹ tóg ěg tovãnh ke tũ nĩ gé, Jesus Cristo ti. Ěg to há nĩn kỹ tóg nĩ nĩ. ³⁶Kejĕn ěg tóg ti jagy tag vég tĩ, hã kỹ tóg rán kỹ nĩ, ha mĕ: “ěg tỳ ěg to há nỹtĩ tugnĩn ag tóg ěg tén sór tĩ, kurã kar ki. Ag mỹ ěg tóg carneiro ri ke nỹtĩ. Carneiro tãnh ěg tóg tĩ, ěg tỳ ko jé. Vĕnh mĕg ri ke ěg nỹtĩ, ag mỹ, ěg tỳ ěg to há nỹtĩ tugrĩn,” he ja tóg nĩ, Topě vī rá ki. Hã ra tóg ge nĩ. ³⁷Hã ra tóg tỳ nĕn ũ tũ nĩ, ěg mỹ. Ti hã ne ěg tar han tĩ, ũ tỳ ěg to há tãvĩ nĩ tĩ. Hã kỹ tóg ěg mỹ sér tĩ, ěg tỳ nĕn jagy vég mũ ra, ti tugrĩn.

³⁸Ha vé, tag ki kanhró sóg nĩ, ha mĕ. Nĕn ũ pi(jé) Topě tỳ ěg to há nĩ tag tỳ tũg' henh mũ, ha mĕ. Ěg ter mũ ra tóg ěg to há nĩ, ěg ter tũ ra ke gé. Topě tỳ jĕnĕ jãfã ag vỹ Topě tỳ ěg kato tĕ han ki kagtĩg nỹtĩ gé. Japo ag vỹ ti tỳ ěg

kato tẽ han ke tũ nĩ gé, ag tỹ han sór mũ ra. Pã'i kar ag vỹ tag han ki kagtĩg nỹti gé. Ęg tỹ ũri nén ũ jagy vég mũ ra ěg tóg ti tovãnh ke tũ nĩ, kỹ tóg ěg to jũnh ke tũ nĩ gé, ěg tỹ kejẽn nén ũ jagy tãvi vég mũ ra. ³⁹Kanhkã tãn ag vỹ ti tỹ ěg to jũ han ke tũ nĩ gé, nũgme tãn ag ke gé, ag tỹ ti tỹ ěg to jũ han sór mũ ra. Topẽ tỹ nén hyn han ja kar vỹ ti tỹ ěg to jũ (jé) han ke tũ pẽ nĩ. Ęg to há nĩ kỹ tóg nĩ nĩ, ěg tỹ ěg Senhor tỹ Jesus Cristo ki ge kỹ nỹtĩn kỹ.

Topẽ tỹ Judeu ag kuprẽg

9 ¹Nén ũ tó sór inh mũ gé, ha mẽ. Cristo vỹ ki kanhró nĩ, sỹ tónh ke mũ tag. Sỹ ki há ke vē, ón tũ sóg nĩgtĩ, kỹ Topẽ kuprĩg vỹ inh mỹ: “ki há ã tóg tó,” he ti gé. ²⁻³Ha mẽ, inh mré ke ag to sóg fe kaj tãvi nĩ, Judeu ag to, ag tỹ Jesus kato tẽn kỹ. Fỹ sóg tĩ, sỹ ag mĩ ěkrén kỹ, inh mỹ tóg vẽn h kaga jagy ri ke nĩ, ha mẽ. Kỹ, Topẽ tỹ ag jagfy inh kato tẽ ra tóg inh mỹ há tĩ vē, Jesus tỹ ěg jagfy ter ri ke, ag tỹ ti ki ge jé. Ti tỹ ag jagfy isỹ Cristo mré ke tũ han ra tóg inh mỹ há tĩ vē. Tỹ ag tóg inh kanhkã pẽ nỹti, ⁴isỹ tỹ ag mré Israel krẽ nĩn kỹ. Tỹ ag tóg Topẽ krẽ ja nỹti vē, kỹ tóg ag mỹ ã jykre tar ven ja nĩ gé. Ag mré vẽn jykre tỹ hèn ri ke han ja tóg nĩgtĩ, ag jyvẽn ja tóg nĩgtĩ gé, kỹ ti vi tó ti ag vỹ rán ja nĩgtĩ gé, Topẽ vi ti. Ti jo in pẽ han ja ag tóg nĩgtĩ, Jerusalém tá, krẽm nén ũ kar pũn jafã. Ag mỹ tóg ã tỹ nén han ke ti kãmén ja nĩgtĩ. ⁵Ęg jóg'jóg ve ag, ũ tỹ vãsỹ Topẽ mré vémén ti ag vỹ ag jóg'jóg ve nỹti gé, kỹ Cristo vỹ tỹ ag kã ũ nĩ gé, ag kanhkã, ti tỹ ga kri tũg kỹ. Ęg kri ke kar vē, Cristo ti, Topẽ ti. Ti há mỹ ěg vi há han ke mũ, to ěg krónh ke vãnh nỹti, ga kri, kanhkã tá ke gé, ti mỹ vi há han to. Amém.

⁶Jesus kato tẽ ag tóg nỹti ha, Israel ag, Topẽ tỹ ag jyvẽn ja ra. Há kỹ tóg Topẽ tỹ ag mỹ tó há han ja tũ nĩ ve nĩ. Há tũ vē há ra. Ag há ne to jykrén há han ja tũ nĩ, ti tỹ ag mỹ tó há han ja ra. Ęg tỹ to jykrén há han kỹ ěg Israel ag jykre ki kanhrãn mũ, ha mẽ: Israel krẽ ũ tóg tỹ Topẽ krẽ pẽ tũ nỹti, ha mẽ. ⁷Hã ra ag tóg: “Abraão vỹ tỹ ěg jóg'jóg ve nĩ,” he ti, “há kỹ ěg tóg tỹ Topẽ krẽ nỹti, Abraão tũgnĩn,” he ag tóg tĩ. Kynẽ kỹ ag tóg tag tó tĩ, ha mẽ. Topẽ tóg Abraão mỹ: “ã kósĩn tỹ Isaque krẽ vỹ tỹ ã krẽ pẽ nỹtĩnh mũ,” he ja nĩ. ⁸Hã ra Abraão vỹ krẽ e han ja nĩgtĩ, kósĩn pir tũ ti nĩ. Há kỹ Abraão krẽ ũ vỹ tỹ Topẽ krẽ tũ nỹti, Abraão tỹ ag han ja ra. ũ tỹ Topẽ ki ge kỹ nỹti ag há vỹ tỹ Topẽ krẽ nỹti, Topẽ tỹ ũn kuprẽg ja ag.

⁹Topẽ vỹ Abraão mỹ: “prỹg tũg kỹ sóg ã vẽn h kãtig mãn ke mũ, kỹ Sara fi kósĩn vỹ kã nỹnh mũ sir, ha vemnĩ,” he ja nĩ. Topẽ tỹ Abraão mỹ Isaque mur ke tó jan há vē, ti tỹ Isaque há kuprẽg jan kỹ. ¹⁰Kỹ tóg ge nĩ gé, ěg tỹ Rebeca fi krẽ to jykrén kỹ, Isaque prũ fi. Krẽ vėgni han ja fi nĩ, kỹ ag tóg tỹ ěg jóg tỹ Isaque krẽ kar nỹti, ũn vėgni ja ag. ¹¹⁻¹²Kỹ ag mur tũg ki, ag tỹ ver nén ũ han tũg ki Topẽ tóg ag mỹnh fi mỹ: “ũn mur vén ke mũ vỹ tỹ ũ tỹ ti nón mur ke mũ ěn krẽm ke jẽn h ke mũ, ha vemnĩ,” he ja nĩ. Topẽ tỹ fi mỹ tó kã ag tóg nén ũ há mré nén ũ kórég han ja tũ nĩ ver. Ag mur tũg ki ke ja vē. Topẽ tỹ ěg mỹ ã jykre ven sór ja vē, há kỹ tóg ag mur tũg ki tag tó ja nĩ. Ā tỹ nén to jykrén mũ ěn han ti tĩ, Topẽ ti. Kỹ tóg ã tỹ ũn kuprẽg sór mũ ěn há kuprẽg tĩ gé, ag tỹ ver nén ũ

han tũg ki. ¹³Hã kÿ tag tóg rán kÿ nĩ gé, Rebeca fi krê ên ag to, ha mê: “Jacó to inh há nĩ, hã ra sóg ti jo mur ja tÿ Esaú to kórég nĩ,” he ja tóg nĩ, Topê vĩ rán ki.

¹⁴Kÿ Judeu ag hÿn inh mÿ: “Topê jykre vÿ há tũ nĩ,” he sór mũ. “Kuryj tũ ti nĩ, ti tÿ vêsóg ki nén to jykren sór kÿ, ti tÿ ùn kuprêg mũ ên to,” he ag hÿn ti. Hã tũ vê há ra. ¹⁵Hã kÿ tóg Moisés mÿ: “isÿ ùn jagãgtãn sór mũ ên hã jagãgtãn jé sóg ke mũ,” he ja nĩ, Topê ti. ¹⁶Êg tÿ to vãsãn tú vê, êg tÿ to tar ninh ke tú vê. Topê tÿ vêsóg ki êg jagãgtãn há vê. ¹⁷Hã kÿ ga tÿ Egito tá pã'i tÿ Faraó to tag tóg rán kÿ nĩ gé, ha mê. “Ûn tar vÿ tÿ inh nĩ,” he ja ti nĩ, Topê ti, Faraó mÿ. “Ã tÿ sóg ùn tar han, vênh kar tÿ isÿ tÿ ùn tar nĩ tag ki kanhró nÿtĩ jé, isÿ ã vóg kónãn to, ã tar jê ra. Vênh kar tÿ inh jyjy mênh ke vê, há jé sóg ã fêg,” he ja ti nĩ, vãsÿ, Topê ti, Faraó mÿ.

¹⁸Hã kÿ, Topê tÿ ùn jagãgtãn sór nĩn kÿ tóg ti jagãgtãn tí sir. Hã ra tóg ù tÿ mê jávãnh ên ti kutu kãfór han mũ sir, Faraó ri ke.

Topê tÿ ã tÿ nén han sór mũ ên han tí

¹⁹Kÿ Judeu ag hÿn inh mÿ: “kÿ êg hÿn Topê tÿ êg kuprêg tũ tugrĩn kutu nÿtĩnh mũ,” he sór mũ. “Ti tugnĩn ke vê. Kÿ ti tÿ ne jé êg vóg kónãn sór nê?” he sór ag hÿn mũ, ón kÿ Topê to vĩn kÿ. ²⁰Ha vé, êprã ke vÿ tÿ êg nÿtĩ. Ti ví kafãn ke tú pê êg tóg nĩ. Ti kamêg jé êg tóg ke mũ. Á tÿ nén han sór mũ ên han ti tí.

Êg rãnhraj to jykren nĩ. Kejên êg tóg nén ù han tí, go'or tÿ. Kÿ go'or tóg êg mÿ: “isÿ kukrũ kórég han tũg nĩ, isÿ kukrũ sĩnvĩ han nĩ,” he tũ nĩgtĩ. Êg ví kafãn ke tú ti nĩ, go'or ti. Êg tÿ tÿ nén han sór mũ ên han êg tóg tí, ti ki jêmê vãnh êg nÿtĩ. ²¹Go'or ù tÿ êg kukrũ sĩnvĩ han tí, ù tÿ êg kukrũ kórég han tí. Êg tÿ nén han sór mũ ên han êg tóg tí.

²²Topê vÿ êg rãnhraj tag ri ke han tí gé. Ti tÿ nén han sór mũ ên han ti tí, êg tÿ, êg tÿ ti mÿ go'or tÿ kukrũ ri ke nÿtĩn kÿ. Û ag to tóg jũ tí, êg kar tÿ ag ki ti tar nĩ to jykren jé, ti jũ ên ti, Topê ti. Kÿ tóg kãnhmar ag to jũnh ke vê vê, há ra tóg ver ag to fe mág nĩ, ag kórég tãvĩ nÿtĩ ra, ti tÿ ù to jũnh ke mũ ag. Hã ra tóg ag vóg kónãn ke mũ, ha vemnĩ. ²³Kÿ tóg ù ag jagãgtãn mũ gé, vênh kar tÿ ag ki Topê tÿ tÿ ùn há tãvĩ nĩ to jykren jé, êg há kar kãfór. Hã jé tóg ag kuprêg ja nĩgtĩ. Ti tÿ ag tÿ ùn mág han sór vê, ti mré. ²⁴Êg há vê sir, ùn kuprêg kÿ nÿtĩ tag ag. Hã kÿ tóg êg mÿ vênh ví jênê. Judeu ag kãmĩ tóg êg mÿ vênh ví jênê, fóg ag kãmĩ ke gé, kanhgág ag kãmĩ ke gé, ti tÿ êg jagãgtãn sór kÿ.

²⁵Hã kÿ Oséias tóg tag tó ja nĩ, ha mê. “Vãsÿ ag vÿ tÿ inh mré ke tú ja nÿtĩ, há ra sóg ag mÿ: “inh mré ke vÿ tÿ ãjag nÿtĩnh mũ ha, isũ ag,” he sór mũ, he ti, Topê ti,” he ja tóg nĩgtĩ, Oséias ti. “Vãsÿ sóg ag to há tũ ja nĩgtĩ, há ra sóg ag to há ninh mũ ha,” he ti. ²⁶“Vãsÿ sóg ag mÿ: “ãjag pi(jé) tÿ isũ nÿtĩ!” he ja nĩgtĩ. Hã ra sóg ag mÿ: “Topê krê vÿ tÿ ãjag nÿtĩnh mũ,” henh ke mũ, “ũn rĩr nĩ ên krê vÿ tÿ ãjag nÿtĩnh mũ,” he jé sóg ke mũ ag mÿ,” he ti, Topê ti,” he ja tóg nĩ, Oséias ti. Ti tÿ ù tÿ ùri Cristo ki ge kÿ nÿtĩ ag kãmén há vê.

²⁷Kÿ Isaías vÿ Israel krê ag to tag tó, ha mê: “e ag nÿtĩ, Israel krê ag, rÿnhrij e nĩ ên ri ke, goj kãmĩ pó rynhryj e nĩ ên ri ke. Ge ra ag pipir nÿtĩnh mũ, ùn krenkren ke mũ ag. ²⁸Topê vÿ kãnhmar ã tÿ nén tó ja ên han ke mũ, ga tag ki,

kỹ tóg ag vóg kónān kãn ke mũ, ùn e ãn ag, ag kórég nýtĩn kỹ,” he ja ti nĩ, Isaías ti. ²⁹Kỹ tóg tag tó ja nĩ gé, ha mẽ: “ẽg tũg kãn kren ti, Topẽ ti, vẽn kar kri nĩ ẽn ti. Hã ra tóg ẽg kãmĩ ùn pipir krenkren han ja nĩgtĩ. Cidade tỹ Sodoma tá ke ag tũg kãn ja tóg nĩ, Topẽ ti, cidade tỹ Gomorra tá ke ag ke gé. Kỹ tóg ẽg tũg kãn kren gé, ag ri kén, hã ra tóg ẽg kãmĩ ù krenkren han mũ,” he ja tóg nĩ, Isaías ti.

³⁰Oséias mré Isaías ag tỹ tó mũ vỹ ge nĩ, ha mẽ. Fóg ag, kanhgág ag pi(jé) vẽn jykre kuryj nón mũ ja nĩgtĩ. Ge ra Topẽ tóg ag jagãgtãn kỹ ag mỹ vẽn pãte fón mũ ha, ag tỹ Jesus ki rã kỹ. ³¹Ag jãvo Israel krẽ ag vỹ ajag jykre hã tỹ Topẽ tỹ ag jyvẽn ki króm sór ja nĩgtĩ. “Ti vĩ han ẽg tĩ, kỹ tóg ẽg to há nĩ,” he ag tóg tĩ. Hã ra ag tóg ki króm kãn ja tũ nĩ, hã kỹ Topẽ tóg ag to há tũ nĩ, jérĩn mỹ. ³²Hẽ ri ken kỹ hỹn? Ag tỹ ti ki ge ja tũ nĩn kỹ, hã kỹ tóg ag mỹ vẽn pãte fón ja tũ nĩ gé. Ag tỹ vêsóg ki Topẽ jykre ki króm sór ja vè. Hã kỹ ag tóg ón kỹ ki króm ja nĩgtĩ. Hã kỹ ag tóg Cristo kato tẽ nỹti.

Pó ri ke ti nĩ, Cristo ti, ẽg tỹ tỹ krĩm ke jafã. Ag tỹ ti tỹ krĩm ke jan hã vè, hã vỹ: ti ki rã tũ, he mũ. ³³Hã kỹ tag tóg rãn kỹ nĩ, Jesus Cristo to, ha mẽ. “Pãnónh sĩ tỹ Sião pẽnĩn cidade ki sóg pó nĩm mũ, ag tỹ tỹ krĩm ke jé. Kỹ ag tóg, pãró tag tỹ ag tóg krĩm ke kỹ vãr ke mũ sir. Hã ra ù tỹ ti ki rã mũ vỹ ã tỹ nèn ve sór mũ ẽn venh ke mũ,” he ja ti nĩ, Topẽ vĩ rãn ki, Jesus Cristo to.

Judeu ag tỹ Jesus ki ge kỹ krenkren ke

10 ¹Inh kanhkã, isỹ inh mré ke tỹ Israel tỹ krenkren han venh há tävĩ tóg tĩ, hã jé sóg Topẽ mré vèmén tĩ. ²Topẽ vĩ han jé ag tóg vãsãnsãn mũgtĩ, tag vég isóg nĩ nĩ. Hã ra ag tóg ki kagtũg nỹti, kỹ ag tóg ẽg tỹ nèn han ke tũ ẽn han tĩ. ³Vêsóg ki ag tóg vẽn jykre kuryj to vãsãn sór tĩ. Hã ra ù tỹ ẽg mỹ vẽn jykre kuryj nĩm sór mũ vỹ tỹ Topẽ ti nĩ. Tag ve sór tũ ag nỹti, Topẽ tỹ ẽg mỹ nĩm ke tag. Hã kỹ ag tóg Topẽ kato vãsãnsãn mũ. ⁴Cristo vỹ hur kãtũg. Kỹ ẽg tóg ti ki ge kỹ nỹtĩn kỹ ti mỹ há nỹti ha. ẽg tỹ Topẽ tỹ vãsỹ ẽg jyvẽn ki króm tugnĩn ke pijé! Jesus Cristo ki rã tũgrĩn ke vè.

⁵Ha vé, Moisés vỹ Topẽ jykre si to tag rãn, ha mẽ. “Ù tỹ vẽn jykre kuryj han kãn mũ vỹ rĩr nĩnh ke mũ, ù tỹ ge vỹ rĩr krỹg ja tũ venh ke mũ, ti tỹ Topẽ tỹ ẽg jyvẽn tĩ ẽn ki króm kãn tugnĩn,” he ja tóg nĩ, Moisés ti. Hã ra ẽg tóg ki króm kãn ki kagtũg nỹti, hã kỹ ẽg tóg ẽg tỹ ki króm kãn sór mũ ra rĩr nĩnh ke tũ nĩ. ⁶ẽg tỹ Jesus ki rã tũgrĩn ẽg Topẽ mỹ há nỹti. Kỹ ẽg tóg: “ù nỹ hỹn kanhkã ra tũg mũ, Cristo pére kãtũg jé?” henh ke tũ pẽ nĩ. Mur kỹ ti nĩ ha. ⁷Kỹ ẽg: “ù nỹ hỹn vẽn kuprĩg ag jamã ra tũg mũ, Cristo rĩn mãn jé?” henh ke tũ pẽ nĩ gé. Rĩr mãn kỹ ti nĩ ha. ⁸Tag tó jé ẽg tóg ke mũ, ha mẽ: “jagy tũ ti nĩ, Topẽ vĩ ti, to jykrén há ti nĩ. Kãnħmar ẽg tónh ke mũ, kãnħmar ẽg to jykrén ke mũ, Topẽ vĩ to,” he jé ẽg tóg ke mũ.

Topẽ vĩ tag hã tó sóg tĩ. “Jesus Cristo ki rã tũgnĩn ẽg krenkren ke mũ,” he sóg tĩ. ⁹ẽg krenkren jé ẽg tóg Jesus to: “ẽg Senhor vỹ tỹ ti nĩ,” henh ke mũ. Vẽn kar mỹ ẽg tónh ke mũ. Kỹ ẽg tóg ẽg fe tỹ ti ki rãnħ ke mũ gé. Topẽ tỹ ti ter kar kỹ ti rĩn mãn ja tag vỹ tỹ ẽg mỹ ki hã ke nĩ, kỹ ẽg kri fig mũ. Kỹ ẽg tóg krenkren ke mũ sir. ¹⁰ẽg tỹ ẽg fe tỹ ti ki rã kỹ ẽg tóg ti mỹ há nỹti. ẽg tỹ vẽn

kar mÿ ti kāmén kÿ ěg krenkren ke mÿ sir. ¹¹Hã kÿ tag tóg rán kÿ nĩ, ha mē: “ěg tÿ ti ki ge kÿ ěg tóg ěg tÿ nén ve sór mÿ ěn venh ke mÿ,” he ja tóg nĩ, Topē vĩ rán ki. ¹²Vēnh kar mÿ ke vē sir, vēnh vĩ tag. Judeu ag mÿ ke vē, kar kÿ fóg ag mÿ ke vē gé, kanhgág ag mÿ ke vē gé. Tÿ tóg ěg kar Senhor nĩ mÿr. Kÿ, ěg tÿ ti mÿ nén ũ to vĩn kÿ tóg ěg mÿ nén ũ tÿ hēn ri ke nĩm ke mÿ gé sir, ěg kar mÿ. ¹³Tag hã vÿ rán kÿ nĩ gé, ha mē: “ěg tÿ ěg Senhor mÿ: “inh kren han nĩ,” hen kÿ ěg krenkren ke mÿ, ěg kar,” he ja tóg nĩ, Topē vĩ tÿ rán kÿ nĩ ki.

¹⁴Ěg tÿ ti ki rã tũ nÿtĩ ra ěg tóg: “inh kren han nĩ,” he ki kagtĩg nÿtĩnh mÿ vē. Ěg tÿ ti vĩ mē ja tũ nÿtĩ ra ěg tóg ti ki ge ki kagtĩg nÿtĩnh mÿ vē. Ũ tÿ ěg mÿ ti vĩ tó tũ nĩ ra ěg ti vĩ mēnh ke tũ nĩnh mÿ vē. ¹⁵Topē tÿ ag jěgněg tũ nĩ ra ag tóg ěg mÿ ti vĩ tónh ke tũ nĩnh mÿ vē. Hã kÿ tag tóg rán kÿ nĩ, ha mē. “Ũ tÿ ěg mÿ Topē vĩ sér ma kāmũ ag junjun vÿ ěg mÿ sér pē tĩ,” he ja tóg nĩ, Topē vĩ tÿ rán kÿ nĩ ki. Topē tÿ ã vĩ tó tĩ ag jěgně to ken hã vē.

¹⁶Hã ra ũ ag tóg kri fi jãvãnh nÿtĩ gé, ag tÿ ón kÿ mēg mÿ ra, Topē vĩ sér ti. Isaías vÿ ag to Topē mÿ tag tó ja nĩ. “Ěg jóg mág!, inh vĩ mē jãvãnh ag nÿtĩ,” he ja tóg nĩ. ¹⁷Hã kÿ tóg, ěg tÿ ti vĩ mē há han kar kÿ ěg tóg ti ki rã tĩ. Ěg tÿ Cristo kãme mē kÿ ěg ti ki rã tĩ.

¹⁸Kÿ ājag hÿn inh mÿ: “Judeu ag mÿ hēn ri ke mÿn mē ja tũ nĩ, hã kÿ ag mÿ ti ki ge ja tũ nĩ?” he sór mÿ, ājag tÿ inh carta tag ve kÿ. Vó, mē kÿ ag nÿtĩ vē. Tag vÿ rán kÿ nĩ, ha mē: “ga kar mĩ ag tóg mē ja nĩgtĩ, ã vĩ ti. Ga fyr tá tóg jun gé, ã vĩ ti,” he ja ti nĩ, Topē vĩ rá ki.

¹⁹Kÿ ājag hÿn inh mÿ: “kÿ Judeu ag hēn ri ke mÿn to jykrén há han ki kagtĩg nÿtĩ, ag tÿ mēg mÿ ra?” he sór mÿ, ājag tÿ inh carta tag ve kÿ. Vó, ag tÿ to jykrén sór kÿ ag tóg to jykrén mÿ vē. Moisés vÿ ěg mÿ tag kāmén, ha mē: “Topē tóg fóg mré kanhgág to tag tó sór mÿ, ha mē,” he tóg. “Ag vÿ tÿ isũ tũ nÿtĩ ver, hã ra sóg ag tÿ isũ han sór mÿ, ājag tÿ ag ve kÿ ājag tÿ inh ki rã to ěn jé,” he tóg. “Fóg mré kanhgág ag vÿ ājag mÿ krĩ tũ nÿtĩ, hã ra sóg ag to há nĩ sór mÿ, ājag tÿ ag tugrĩn jũgũ jé, he tóg, Topē ti,” he ja tóg nĩgtĩ, Moisés ti, Judeu ag mÿ.

²⁰Kÿ Isaías tóg tag tó mÿ gé, fóg ag to, kanhgág ag to, ha mē. “Ũ ag tóg inh jãvãnh ja tũ nÿtĩgtĩ, hã ra ag tóg inh vĩ jēmēg mÿ ha. Topē hē ri ke tĩ? he ja tũ ag nÿtĩ, hã ra sóg ag mÿ inh vĩ jěněg mÿ ha, he tóg, Topē ti,” he ja ti nĩ gé, Isaías ti. Pã'i ag kamēg vãnh kÿ tóg Judeu ag mÿ fóg ag mré kanhgág ag tÿ Topē ki genh ke tó ja nĩ, Isaías ti. ²¹Kÿ tóg Israel ag to tag tó ja nĩ gé sir, ha mē: “kurã kar ki sóg ājag mÿ: kunĩg, he tĩ. Hã jé sóg ājag mÿ inh nĩgē ven tĩ, ājag tÿ gĩr mÿ ājag nĩgē ven tĩ ěn ri ke. Hã ra ājag tóg inh vĩ mē jãvãnh nÿtĩ!. Inh vĩ kafãn kónãn ājag tóg mÿ mÿr!,” he ja tóg nĩ, Isaías ti, ti tÿ Judeu ag mÿ Topē vĩ tón kÿ.

Israel krē'krē pipir ag vÿ tÿ Topē tũ nÿtĩ

11 ¹Kÿ ājag hÿn: “kÿ Topē mÿ ã povo tÿ Israel tovãnh kãn kÿ nĩ?” he sór mÿ, ājag tÿ inh carta tag ve kÿ. Vó, ag tovãnh kãn tũ ti nĩ. Hã vé, tÿ sóg Israel krē nĩ gé, hã ra sóg ti ki rã. Abraão krē'krē ũ vÿ tÿ inh nĩ gé, ti kósĩn'kósĩn

tỹ Benjamim krê'krê ù mÿr. ²Isovãnh ja tũ ti nĩ, Topê ti, hã kÿ tóg ã povo tovãnh kãn ja tũ nĩ. Nén kar han tũg ki tóg êg kuprêg ja nĩ, êg tỹ tỹ ti tũ nÿtĩ jé.

Elias to jykrén nĩ. Ti kãme tóg rán kÿ nĩ, Topê vĩ rá ki. Elias tempo kã Israel ag tóg Topê kato tê mũ. Kÿ ag tóg Elias kato tê mũ gé, ti tén jé. Hã kÿ tóg Topê mÿ tó mũ, Elias ti, kÿ tóg: ³“Senhor!” he mũ. “Á vĩ tó tĩ ag kãgtén kãn ag huri, ã mÿ pũn jafã kókén ag huri ke gé. Inh pir mÿ sóg kren, kÿ ag tóg isén sór mũ ha ke gé. Á tovãnh kãn kÿ ag nÿtĩ,” he ja tóg nĩ, Elias ti, Topê mÿ, Israel ag to. ⁴Hã ra Topê tóg ti mÿ: “krĩ kufy han tũg nĩ,” he mũ. “Û tỹ 7 mil (ke) vÿ ki nÿtĩ, ù tỹ isovãnh tũ ag, sÿ ùn kuprêg ja ag. Tag ag vÿ vènh kãggrá tỹ topê tỹ Baal mÿ: “Topê vÿ tỹ ã nĩ,” he ja tũ nĩ,” he ja tóg nĩ, Topê ti, Elias mÿ. Ti tỹ Israel pipir ag tỹ Topê tovãnh tũg ja ên tó vè.

⁵Ge ti nĩgtĩ, ùri. Pir ag nÿtĩ, Israel tỹ Topê to há nÿtĩ ag. Ti kato tê kãn tũ êg mÿr. Topê vÿ êg jagãgtãn, kÿ tóg êg kuprêg, hã kÿ êg tóg ti to há nÿtĩ, êg pipir nÿtĩ ra, êg tỹ tỹ Israel krê nÿtĩn kÿ. ⁶Êg tỹ vèsóg ki han pijé!, êg tỹ to vãsãn pijé!. Topê tỹ vèsóg ki êg jagãgtãn hã vè. Ke tũ nĩ mũ ra tóg: “vèsóg ki sóg ãjag jagãgtãn,” henh ke tũ nĩ vè. Hã ra tóg vèsóg ki êg jagãgtãn.

⁷Ge ti nĩ, ha mē, Israel ag vÿ ve sór ja nĩgtĩ, Topê tỹ êg mÿ nén ù há ven ke ên ti, hã ra ag tóg venh ke tũ nĩ. Topê tỹ ùn kuprêg mũ ag há mÿ tóg ven ti, Topê ti. Jãvo ù ag tóg kutu nÿtĩ sir, ag tỹ Topê vĩ mē jãvãnh nÿtĩn kÿ. ⁸Hã kÿ tag tóg rán kÿ nĩ, Israel ag to, ha mē: “Topê vÿ ag krĩ tũ han, hã kÿ ag tóg ti vĩ rá vég mũ ra to jykrén tũ nÿtĩgtĩ. Mēg tũ ag nÿtĩ, ãjag nĩrêg ra. Ûri ag tóg gen kÿ nÿtĩnh mũ ver;” he ja ti nĩ, Topê vĩ rán ki. ⁹Kÿ Davi vÿ Judeu ag to tag tó ja nĩ gé, ha mē: “Topê mÿ festa han ag tóg tĩ. Hã ra ag tóg ón kÿ ti mÿ festa han tũ, kÿ ag tóg to sigse kÿ nÿtĩnh mũ, ag festa to. Ag sigse kÿ tóg ag vóg kónãn ke mũ, Topê ti. Krenkren ke tũ ag tóg nĩ. ¹⁰Kutu ag nÿtĩ, to jykrén ke tũ pē ag nÿtĩ, kÿ ag tóg vènh jykre kufy hã venh ke mũ, hã to ag jagtar nÿtĩnh mũ,” he ja tóg nĩ, Judeu ag to, Davi ti.

Judeu ag to é henh ke tũ êg tóg nĩ

¹¹Kÿ ãjag hÿn inh mÿ: “kÿ Topê mÿ Judeu ag tỹ nũgme ki vár ke tag ve sór mũ, hã jén mÿ ag mÿ Jesus jênê ja nĩ, ag tỹ ti tỹ prãnh ke jé?” he sór mũ. Vó. Hã ra ag tóg Topê kato tēgtē ti. Ti vĩ mranh ja ag tóg nÿtĩgtĩ, hã kÿ Topê tóg fóg ag mré kanhgág ag krenkren han sór mũ, Judeu ag tỹ ag ve kÿ ti ki ge to én jé. ¹²Kÿ Judeu ag tỹ Topê vĩ mranh kÿ Topê tóg fóg mré kanhgág kar to há nĩ. Kÿ Judeu ag vÿ jagãgtar nÿtĩ. Ag nÿtĩg ja ki ù ag kar vÿ Topê tỹ ag to há nĩ vég mũ. Há ti nĩ, tag. Kÿ, Topê tỹ Judeu ag to há! he mãn nĩ ra tóg hã ra ga kri mũ kar mÿ há pē tãvĩ tĩnh mũ vè, mÿr, ha mē. Hã ra tóg ag to há tũ nĩ ver.

¹³Kÿ sóg ãjag mÿ tag tó sór mũ, ãjag tỹ tỹ fóg nÿtĩn kÿ, kanhgág ag mÿ ke gé. ãjag apóstolo vÿ tỹ inh nĩ, sÿ ãjag mÿ Topê vĩ tó jé. Inh rãnhraj vÿ inh mÿ sér pē tĩ. ¹⁴Isÿ ãjag mÿ Topê vĩ tó kÿ inh mré ke ag hên ri ke mũn ãjag kóm Jesus ki ge sór mũ gé, kÿ ag krenkren ke mũ sir, Israel ag. ¹⁵Ha vé, Topê tỹ inh mré ke ag tovãnh to tóg povo ù ag to há nĩ ha, ag to jũ mãn tũ tóg nĩ sir. Topê tỹ Israel

ag to há! he mǎn mǔ ra tóg vĕnh kar mǔ há pĕ tǎvĭ tĭnh mǔ vĕ, kĭ vĕnh kar vĭ rĭnrĭr mǎn ke mǔ vĕ, ũn kǎgter mǔ ag mré hǎ. Hǎ ra tóg ag to há tǔ nĭ ver.

16Ěmĭ to jykrĕn nĭ. Ěmĭ kupar ko há nĭn kĭ tóg ko há kar nĭ. Ge ti nĭgtĭ gé, ka tĕ. Ti jǎre há nĭn kĭ ka vĭ há kar nĭ. Israel ag vĭ tag ri ke nĕtĭ. Ag jóg!jóg ve ag vĭ ka jǎre ri ke nĕtĭ. Topĕ mǔ ag há nĕtĭ ja nĭgtĭ, hǎ kĭ ag krĕ vĭ Topĕ mǔ há nĕtĭnh ke mǔ gé. 17Povo tĕ Israel vĭ ka tĕ oliveira há ri ke nĕtĭ. Ti jǎre vĭ há nĭ, hǎ ra ti pĕ ũ tóg kórég nĕtĭ. Hǎ kĭ tóg mrynhranh kĭ vǎvǎm mǔ, Topĕ ti, ti pĕ kórég ěn ti. Ti tĕ Israel kórég ag togvǎnh to ken hǎ vĕ, hǎ vĕ: ka pĕ kórég vǎvǎm, he mǔ. Ka pĕ kórég tag nĕtĭg ja ki tóg ka ũ pĕ vin, vǎnh kǎmĭ ka tĕ oliveira pĕ tĕ, ũn kanĕn vǎnh pĕ tĕ. Ājag hǎ vĕ sir, ājag tĕ tĕ fóg nĕtĭn kĭ, kanhgág ag ke gé. Hǎ ra ka ũ pĕ tag vĭ ka há jǎre ěn tĕ ti kume vég tĭ, kĭ tóg tĕ há! he mǔ sir. Ājag tĕ Topĕ tĕ Israel jóg!jóg ve tĕ Abraão mǔ nĕn tó ja ěn vég mǔ to ken hǎ vĕ, hǎ vĕ: ka há jǎre kume vég mǔ, he mǔ. 18Kĭ Israel ag to é he sór tǔg nĭ, Topĕ tĕ ag vǎm mǔ ra, ěg tĕ ka pĕ kórég vǎm ri ke. Ag nĕtĭg ja ki ājag nĕtĭ. Hǎ ra ka jǎre vĭ tĕ Judeu ag jóg!jóg ve nĕtĭ. Ājag jóg!jóg ve pijé!, fóg pijé!, kanhgág pijé!. Judeu ag vĕ. Kĭ Judeu ag to é he sór tǔg nĭ.

19Hĕn ri ke mǔn ājag tóg inh mǔ: “hǎ ra tóg Judeu ag vǎm, ěg to há nĭ jé,” he sór mǔ. “Hǎ kĭ tóg ěg to há nĭ,” he ājag hĭn mǔ. 20Hĭ, ag vǎm tóg. Hǎ ra ag tóg ti ki rǎ jǎvǎnh ja nĕtĭgtĭ, hǎ kĭ tóg ag vǎm. Jǎvo tóg ājag to há nĭ, ājag tĕ ti ki ge to. Hǎ kĭ ag to é he sór tǔg nĭ. Topĕ kamĕg nĭ mǔr. 21Israel krĕ ag tĕ ti ki ge jǎvǎnh tugnĭn tóg ag vǎm. Ag jagǎgtǎn jǎvǎnh tóg nĭ ha. Kĭ tóg ājag jagǎgtǎn ke tǔ nĭ gé, ājag tĕ ti ki ge to tar tǔ nĕtĭn kĭ. Hǎ kĭ ti hǎ kamĕg nĭ.

22Hǎ ki Topĕ tĕ tĕ ũn há nĭ tóg ve há tĭ, hǎ ra tóg ũ ag vóg kónǎn jagy han tĭ gé. Ũ tĕ ti vĭ mranh mǔ ag vóg kónǎn jagy han tóg tĭ, Topĕ ti. Hǎ ra tóg sir ājag to há nĭ sir, ājag tĕ ti tovǎnh tǔ nĭn kĭ. Ājag tĕ ti tovǎnh kĭ tóg ājag vǎm ke mǔ gé, ha vemnĭ. 23Judeu ag tĕ ti ki ge kĭ tóg ag to há nĭ mǎn ke mǔ gé sir, kĭ tóg ka há ki ti pĕ mrynhráj ja ěn ki vin mǎn ke ri ke nĭ sir. 24Ha vé, ājag hǎ vĭ tĕ ka kanĕn vǎnh pĕ ri ke nĕtĭ!. Hǎ ra tóg ka há ki ājag vin, ājag tĕ tĕ ka kanĕn vǎnh pĕ nĕtĭ ra. Kĭ tóg, ti tĕ ka há ěn pĕ mrynhráj ja ěn ki vin mǎn sór nĭ ra tóg vin mǎn mǔ sir, ka há ěn ki, hǎ vĕ: Judeu ag tĕ Jesus ki rǎ, he mǔ. Ka há pĕ mrynhráj ja ěn ki vin mǎn to ken hǎ vĕ. ěg pi(jé) ka kanĕn vǎnh pĕ tĕ ka kanĕn há ki vin tĭ!. ěg tĕ ka há pĕ tĕ ki vin mǎn tag vĭ jagy tǔ nĭ vĕ. Hǎ kĭ tóg Topĕ mǔ jagy tǔ tĭ, ti tĕ Judeu ag to há nĭ mǎn kĭ.

Topĕ tĕ Israel ag krenkren han sór

25Isĕ ājag mǔ nĕn ũ kǎmĕn sór vĕ, ājag tĕ mĕ ja tǔ ũ, ha mĕ. Sĕ ājag mǔ kǎmĕn sór vĕ, ājag tĕ Judeu ag to é he tǔ nĭ jé. Ha vé, Israel ũ ag vĭ ver mĕ sór tǔ nĕtĭ. Ũ ag tóg mĕ sór mǔ, hǎ ra ũ ag tóg mĕ jǎvǎnh nĕtĭ gé, vĕnh kar tĕ Topĕ vĭ mĕ jé, Judeu tǔ ag kar. Kejĕn ag tóg mĕ kǎn ke mǔ, fóg kar, kanhgág kar ke gé. 26Ag tĕ mĕ kǎn ke ěn kǎ Israel ag tóg krenkren ke mǔ gé. Hǎ kĭ tag tóg ag to rán kĭ nĭ, ha mĕ: “ag krenkren han tĭ vĭ jun ke mǔ. Pǎnónh sĭ tĕ Sĭao pĕnĭn cidade ěn tá tóg vĕnh ven ke mǔ, ag krenkren han tĭ ti. ěn vĭ Jacó krĕ ag tĕ inh vĭ mranh ja ěn tĕ vĕnh pǎte fón ke mǔ, Israel krĕ en ag mǔ. 27Sĕ ag mré

jykrén jan hã vê. Ag tỹ inh vĩ mranh tỹ sóg tũg! he mũ,” he ja tóg nĩ, Topẽ vĩ rá ki, Judeu ag to. ²⁸Jesus kato tẽ ag tóg mũ ver, ti kãme sér mẽ jãvãnh ag nỹti ver, hã kỹ ãjag tóg ag nỹtig ja ki Topẽ vĩ sér mẽg mũ. Hã ra ag jóg!jóg ve ag vỹ Topẽ to há nỹti ja nĩgtĩ, hã kỹ Topẽ tóg ag krê!krê to há nĩnh ke mũ ge kejên, ti tỹ vãsỹ ag kuprêg ja nĩn kỹ. ²⁹Topẽ tỹ ù to há nĩn kỹ tóg ti to há nĩ, ti tỹ ù kuprêg kỹ tóg kuprêg kỹ jẽ nĩ gé. Tỹ tũg! henh ke tũ ti nĩ, Topẽ ti.

³⁰Vãsỹ ãjag tóg Topẽ vĩ ki kagtĩg ja nỹtĩgtĩ gé. Hã ra Topẽ tóg ùri ãjag jagãgtãn, ãjag tỹ ti ki ge jé, Judeu ag tỹ ti vĩ mranh ag nỹtig ja kã. ³¹Kỹ ên ag tóg ti vĩ mranh mũgtĩ ver, Topẽ tỹ kar kỹ ag jagãgtãn jé, ti tỹ ãjag jagãgtãn ri ke. ³²Kỹ Topẽ tóg êg kar mỹ êg tỹ ti vĩ mranh mũ tag ven kãn sór mũ, êg tỹ to jykrén mãn jé. Ti tỹ êg jagãgtãn sór vê, êg tỹ ti ki ge jé, hã jé tóg êg mỹ êg tỹ ti vĩ mranh mũ ven sór mũ.

Topẽ jykre tỹ êg jykre kãfór nĩ

³³Topẽ vỹ tỹ ùn mág pẽ nĩ, mỹr, ha mẽ. Ti jykre vỹ vẽnũ kar kri nĩ kar nĩ. Ve kãn jãvãnh êg nỹti, ti jykre ti, tá krỹg jãvãnh êg nỹti. Nén ù kar ki kanhró ti nĩ mỹr, nén ù kar to jykrén há han kãn ti tĩ mỹr. Ti tỹ nén to jykrén mũ ve kãn ke tũ pẽ êg nĩ. “Ti hỹn hẽ ri ken kỹ tag han?” henh ke tũ êg tóg nĩ gé. To jykrén kórég êg tóg nỹti. ³⁴Û nỹ Topẽ tỹ nén to jykrén mũ ki kanhró nĩ? Ki kagtĩg kar êg nỹti. Û nỹ Topẽ mỹ: “tag han ra, tag han tũg ra,” he tĩ? Û vỹ ti jyvẽn ke tũ pẽ nĩ. ³⁵Û nỹ ti mỹ nén ù nĩm!, Topẽ tỹ ti mỹ kajãm jé!? Nén kar vỹ tỹ ti tũ nỹti mỹr, hã kỹ tóg êg hã mỹ nén ù kar nĩm tĩ, êg jagãgtãn kỹ. ³⁶Topẽ hã ne nén kar hyn han!. Ti hã jamẽn kỹ êg tóg nỹti, nén ù kar vỹ ti jamẽn kỹ nỹti gé. Hã kỹ êg tóg tỹ ti tũ nỹti gé, nén ù kar ti ke gé. Kỹ ti hã ne tóg tỹ ùn mág nĩ!, ti pir mỹ. Ti hã mỹ êg tóg vĩ há han tĩ, to krónh ke tũ êg nĩ, ga kri, kanhkã tá ke gé. Amém.

Topẽ mỹ êg vẽnũ fêg ke mũ

12 ¹Inh kanhkã!, Topẽ vỹ ãjag jagãgtãn. Hã kỹ sóg ãjag mỹ: “ti mỹ vẽnũ fêg,” he mũ. Kỹ tóg êg tỹ ti mỹ nén ù pũn ri ke nĩ, êg tỹ ti mỹ vẽnũ fêg kỹ. Judeu ag vỹ ãjag mẽg tãnh kỹ pũn tĩ. Ag jãvo êg tóg ti mỹ êg rĩnrĩr nỹtĩn kỹ vẽnũ fêg tĩ. Ti mỹ tóg sér tĩ, êg tỹ tag han kỹ, êg tỹ tỹ ti tũ nỹtĩn kỹ sir. Gen kỹ ãjag tóg Topẽ jykre han ke mũ. ²Êprã ke ag jykre han sór tũg nĩ. Topẽ vỹ ãjag krĩ tãg han sór mũ. Vẽnũ jykre tãg han sór tóg mũ. Kỹ ãjag tóg nén há han ki kanhró nỹtĩnh mũ. Vẽnũ jykre kuryj han jé ãjag tóg ke mũ. Kynghênh ke tũ ãjag tóg nĩ. Tag ve sór tóg mũ, Topẽ ti. Tag hã to tóg êg kanhrãn ke mũ.

³Ha vé, Topẽ vỹ isar han, kỹ sóg ãjag jyvẽn há han ki kanhró nĩ. Hã kỹ sóg ãjag kar mỹ tag tó mũ. Vêsỹ ùn mág han sór tũg nĩ. “Tỹ inh ùn mág nĩ,” he tũg nĩ, ã tỹ tỹ ùn mág tũ nĩn kỹ. Êg kar vỹ Topẽ ki ge kỹ nỹti, kỹ tóg êg kar tỹ nén ù to tar han tĩ, êg kar tỹ ti rãnhraj han jé. Tag to jykrén kỹ jagnẽ to é he tũg nĩ.

⁴Êg há to jykrén nĩ. Ti ki nỹti vỹ e nỹti, êg pẽn, êg nĩgnó, êg kanẽ, êg nĩgrêg, ti kar ti. Êg há ki nỹti vỹ jagnẽ kóm rãnhraj nỹti kar nỹti, vyr mỹ. ⁵Ge ti nĩgtĩ,

ẽg mré. E ẽg nýtĩ, hã ra ẽg tỹ Cristo ki ge kỹ nýtĩn kỹ ẽg tóg ẽg há ri ke nýtĩ, kỹ ẽg tóg jagnẽ ki rĩr ke mũ sir, ẽg há ki nýtĩ tỹ jagnẽ ki rĩr tí ẽn ri ke. ⁶Hã ra ù tóg nén ù han há nĩgtĩ, kỹ ù tóg nén ù ù han há nĩgtĩ gé, Topẽ tỹ to ẽg tar han kỹ. Ẽg kãmĩ ù mỹ tóg: “ag jyvẽn nĩ,” he tí, Jesus ti. Kỹ Topẽ tỹ ã mỹ nén tó mũ hã tỹ ẽg jyvẽn nĩ, ti tỹ ã mỹ: “ag jyvẽn nĩ,” hen kỹ. ⁷Ẽg kãmĩ ù mỹ tóg: “ũ jagãgtar ag jagãgtãn nĩ,” he ti gé. Kỹ ẽg jagãgtãn há han to tar nĩmnĩ. Ẽg kãmĩ ù mỹ tóg: “inh ví kãmén nĩ,” he tí gé. Kỹ to krónh ke tũg nĩ. ⁸Ẽg kãmĩ ù mỹ tóg: “ag mỹ ag tỹ nén han ke kãmén nĩ,” he tí gé. Kỹ ã rãnrãj tag ki rĩr há han nĩ. Ẽg kãmĩ ù mỹ tóg: “ã tỹ nén ù nĩm mág nĩ, inh mỹ,” he tí gé. Kỹ ón kỹ ti mỹ nĩm sór tũg nĩ. Ẽg kãmĩ ù mỹ tóg: “culto to pã'i vỹ tỹ ã nĩ,” he tí gé. ã tỹ tỹ to pã'i nĩn kỹ to jykren há han nĩ. Ẽg kãmĩ ù mỹ tóg: “ag jagãgtãn nĩ,” he tí gé. Kỹ ti tỹ ã mỹ ã tỹ ẽg jagãgtãn ke tag tó kỹ to mỹ sér nĩmnĩ. Ẽg tỹ jagnẽ ki rĩr to ken hã vẽ.

⁹Jagnẽ to há tãvĩ nýtĩmnĩ. Ón kỹ jagnẽ to há nýtĩ sór tũg nĩ. Vẽnh jykre pãno to kórég tãvĩ nýtĩmnĩ, kỹ tovãnh kãn nĩ. Vẽnh jykre há hã mĩ mũmnĩ. ¹⁰Jagnẽ to há pẽ tãvĩ nýtĩmnĩ, ãjag tỹ jagnẽ mré pafa ja ag to há ri ke nýtĩmnĩ, jagnẽ to. Jagnẽ mỹ komër hã vĩmnĩ, ẽg tỹ pã'i mỹ komër hã ví ẽn ri kemnĩ, jagnẽ mỹ. ¹¹Topẽ jykre to krónh ke tũg nĩ. Ti tỹ ãjag mỹ: “tag han ra,” he to jẽnjer ke tũg nĩ gé, to vãsãn nĩ. Ti kuprĩg tỹ ãjag mỹ nén tó mũ ẽn ki króm nĩ, kỹ tóg ãjag mỹ sér tĩnh mũ. Ẽg Senhor tũ han nĩ. ¹²Topẽ vỹ ẽg mỹ nén ù há kar han ke mũ. Tag to mỹ sér nýtĩmnĩ. Kejẽn ãjag tóg nén ù jagy venh ke mũ, ti tugnĩn. Tag to krónh ke tũg nĩ. Topẽ mré vēmén kỹ nýtĩmnĩ. ¹³Ẽjag mré Topẽ ki rã ù jagtar nĩn kỹ ti jagãgtãn nĩ. Û tỹ ãjag to pasa ke kỹ ti mỹ: “inh mré nĩ,” hemnĩ.

¹⁴Kejẽn ù tóg ãjag vóg kónãn sór mũ. Ẽn to Topẽ mỹ: “ti jagãgtãn nĩ,” hemnĩ. Ti to: “ti vóg kónãn nĩ,” he tũg nĩ. ¹⁵Kejẽn tóg ù mỹ sér tí. Kỹ ti mré mỹ sér nýtĩmnĩ gé. Kejẽn ù tóg fỹ tí. Ti mré fỹmnĩ gé. ¹⁶Jagnẽ mré vẽn hã jykre pir hã han nĩ, hã vỹ: jagnẽ to há, he mũ. Vēsỹ ùn mág han sór tũg nĩ. Tỹ ùn kãsir ag mré ke nýtĩmnĩ. “Ag mré ke vỹ tỹ inh nĩ,” hemnĩ, ùn kãsir ag to. Hẽn ri ke mũn ãjag kãmĩ ù tóg vẽn hã kanhrãn mág to tar nĩ, ãjag kãfór. Ti jé: “ag kãfór inh nĩ, vẽn hã kanhrãn mág ja tag to,” he tũg nĩ.

¹⁷Kejẽn ù tóg ãjag mỹ nén ù kórég han tí. Ge ra ti mỹ nén ù há hã han nĩ. Vẽn hã kar mỹ ví há tãvĩ han nĩ, ù tỹ ãjag to: “kygnẽ ti huri,” he tũ nĩ jé. ¹⁸Vãsãn nĩ, ãjag tỹ ù to krĩ rỹ tũ nýtĩ jé, ãjag tỹ vẽn hã kar to krĩ kuprã nýtĩ jé.

¹⁹Inh kanhkã, ù tỹ ãjag mỹ nén ù kórég han mũ ra vẽn hã kajãm sór tũg nĩ. Topẽ hã tóg ã tỹ ti to jũnh ke ẽn ki kanhró nĩ. Hã kỹ tag vỹ rán kỹ nĩ, ha mẽ: “inh hã ne ãjag kajãm ke mũ!, inh hã ne ag mỹ ven ke mũ!, ag tỹ ãjag jykre kórég to jagãgtar ke ti, he ti, ẽg Senhor ti,” he ja tóg nĩ, Topẽ ví tỹ rán kỹ nĩ ki. ²⁰Kỹ ù tỹ ãjag kato tẽ mũ mỹ nén ù há kar han nĩ. Ti kókĩr nĩn kỹ ti mỹ vjẽn ven nĩ. Ti hãghã kỹ ti mỹ goj ven nĩ. Gen kỹ ã tóg ti mỹ'ã pẽ han ke mũ, ha vemnĩ, ã tỹ ti to há nĩn kỹ, ti tỹ ã to kórég nĩ ra. ²¹Û tỹ vẽn hã jykre pãno han mũ ag vỹ ẽg kato tẽ tí. Kỹ ẽg tóg ag ki rĩr ke mũ, vẽn hã kaja jé. Ag jagtar nýtĩn kỹ ẽg tóg ag jagãgtãn ke mũ. Ẽg tỹ ag jagãgtãn kỹ ag jykre pãno tóg ag mỹ vẽn hã mỹ nĩnh mũ, ag tỹ ẽg jykre ve kỹ, ha vemnĩ.

Ěg pã'i ag

13 ¹Ěg kri pã'i vỹ nỹgtĩ. Kỹ tóg ěg tỹ ag vĩ ki han há tí. Topě tỹ ag tỹ pã'i han há vĕ, ag krĩn kỹ. Tĩ há vỹ ũ tỹ hĕ nỹ tỹ pã'i nĩnh ke to jykrén tí'. ²Kỹ ag kato tĕ sór tũg nĩ. Topě há vỹ ag vin tí, pã'i ag krĩn kỹ, kỹ ag kato vãsãn tũg nĩ. ũ tỹ ag kato vãsãnsãn mũ ag vóg kónãn jé ag tóg ke mũ, pã'i ag. ³Ěg tỹ vĕnh jykre há han kỹ ěg tóg pã'i ag vég mũ ra kanĕ jur han ke tũ nĩ. ũ tỹ vĕnh jykre kórég han mũ ag vỹ vĕso kanĕ jur tí, pã'i ag ve kỹ. Kỹ ěg hỹn hĕ ri kenh ke mũ, ag tỹ ěg kanĕ jun tũg jé? Vĕnh jykre há tãví han jé ěg tóg ke mũ, kỹ ag tóg ěg to vĕmén há han ke mũ sir, pã'i ag. ⁴Ěg pã'i ag ne ěg jyvĕn tí', ěg tỹ vĕnh jykre há to tar nỹtĩ jé. Ag tỹ Topě tỹ ag mỹ nĕn tó mũn han há vĕ. Ā tỹ vĕnh jykre kórég han kỹ kanĕ jurmnĩ. Ā vóg konãn jé ag tóg ke mũ, ha vemnĩ, há jé Topě tóg ag vin. Topě tũ ag vĕ, ag tỹ ũn jykre kórég han mũ ag vóg kónãn jé, ag tỹ ag jykre pãno to ag jagãgtar han jé. ⁵Hã kỹ ag vĩ ki króm nĩ, ag tỹ ãjag to jũ tũ nỹtĩ jé. Ājag kakã kavĕnh ti tĩ gé, ãjag tỹ pã'i ag vĩ ki króm tũ ěn ti. Hã kỹ ki króm sórmnĩ.

⁶Kỹ governo mỹ imposto kajãm ní gé. Topě tỹ ag mỹ vĕnh rãnhřãj nĩm ja ěn han ag tí, kurã kar ki, pã'i ag, governo mỹ rãnhřãj tí ag. Kỹ ag mỹ kajãm nĩ. ⁷Kỹ ãjag név(e) kajãm kãn nĩ, governo mỹ ke gé. Ājag tỹ pã'i ũ mỹ imposto kajãm ken kỹ ti mỹ ven nĩ, jãnkamy ti. Ājag pã'i ag kamĕg nĩ, ag mỹ komĕr há vĩmnĩ.

Topě jykre há mĩ mũmnĩ

⁸Ājag név(e) kajãm kãn nĩ. Mré há jagnĕ to há tãví nỹtĩmnĩ gé. Jagnĕ to há nỹtĩ to krónh ke tũg nĩ. Ěg tỹ jagnĕ to há nỹtĩn kỹ ěg tóg Topě tỹ ěg jyvĕn ja ěn ki króm kãn mũ sir. ⁹Ha vé, Topě tóg ěg mỹ: “ã prũ tũ fi mré nỹ tũg nĩ, kỹ ã mén tũ mré nỹ tũg nĩ gé,” he ja nĩ. Kỹ tóg: “ũ tén tũg nĩ, nĕn ũ péju(g) tũg nĩ, ũ to ón tũg nĩ, nĕn ũ to ěn tũg nĩ gé,” he ja nĩ gé. Tĩ tỹ ěg jyvĕn vỹ e nỹtĩ. Hã ra ěg tỹ ti tỹ ěg jyvĕn kar tỹ tó pir han sór kỹ ěg tóg tag tónh ke mũ, ha mĕ: “ã régre ki rĩr nĩmnĩ. Ā tỹ vĕnh ki rĩr há ri ke han nĩ, ã régre ki,” he jé ěg tóg ke mũ. ¹⁰Ěg tỹ ěg régre kar ki rĩr há nỹtĩn kỹ ěg tóg ag mỹ nĕn ũ kórég han ke tũ nĩ. Hã kỹ ěg tóg jagnĕ ki rĩr há nỹtĩn ki Topě tỹ ěg jyvĕn tí ěn ki króm kãn ke mũ.

¹¹Vãsãn nĩ. Vĕnh jykre kórég tovãnh kãn nĩ. Tĩ tỹ ěg kren han ke kurã vỹ kakó pĕ tí ha. Ěg tỹ ti ki ge vĕn kỹ tóg ver kór gy nỹ ja nĩ, kuvar gy nỹ ja tóg nĩ ver ěn kã, há ra tóg ũri kakó tãví tí ha. ¹²Tĩ kãtig to há tóg ěg mỹ kuty ri ke nĩ. Kuty tag vỹ tũg ke nĕ ha, tỹ vaj ke ti nỹ ha. Tĩ tỹ kãnhmar kãtig ke to ken há vĕ. Hã kỹ ag tỹ kuty kã nĕn han tí ěn han mãn sór tũg nĩ, vĕnh jykre kavĕj ěn ti. Ěg tỹ kurã ki nĕn han jafã ěn han nĩ, vĕnh jykre kuryj ti, ěg tỹ vĕnh jykre há han kỹ vĕnh jykre kórég kato tĕ jé, tỹ tũg! he jé. ¹³Ěg tỹ kurã mĩ tũg há han tí ěn ri ke han nĩ. Ag tỹ baile ki nĕn ũ vĕnhmỹ han tí ěn han tũg nĩ. Kronkron tũg nĩ gé. Fag to ěn tũg nĩ, kỹ fag mré nỹ tũg nĩ, ag mré ke gé. Jagnĕ to jũ tũg nĩ gé, jagnĕ tũ to ěn tũg nĩ gé. ¹⁴Ěg Senhor tỹ Jesus Cristo jykre tãg há han nĩ. Ěg tỹ nĕn to ěn mũ ěn han sór mãn tũg nĩ. Ěg jykre si tovãnh kãn nĩ.

Jesus ki ge kŷ nŷtĩ fag tŷ jagnĕ to há nŷtĩnh ke

14 ¹Ũ tóg krój nŷtĩ ver. Jesus jykre ũ tóg ver ag mŷ jagy tĩ, ag tŷ ti ki ge kŷ nŷtĩ ra. Ũ tŷ ge tovãnh tũg nĩ, ag mŷ: “ĕg mré Topĕ vĩ mĕnh kãtig nĩ,” hemnĩ. Ag vĩ kafãh tũg nĩ hã ra, ag tŷ kygnĕ kŷ: “tag tóg inh mŷ ge nĩ, ge nĩ,” he mũ ra. ²Ũ mŷ tóg nĕn kar ko há tĩ, hã ra ũ tóg nĕn ũ nĩ ko vãnh nĩn kŷ ĕkré hã ko tĩ. “Vĕnh kãggrã mŷ ag tóg pũn ja nĩ, vĕnh mĕg ĕn nĩ ti, ag tŷ ón kŷ topĕ kãggran ja ĕn mŷ, hã kŷ sóg ti nĩ ko sór tũ nĩ,” he ag tóg tĩ, ũn krój ag. ³Hã ra ãjag kãmĩ ũ ag tóg ge ra ko tĩ, vĕnh kãggrã tŷ ag mŷ tŷ nĕn ũ tũ nĩn kŷ. Ājag tŷ ko kŷ ũ tŷ ko vãnh ĕn to é he tũg nĩ. Kŷ ãjag tŷ ko sór vãnh kŷ ũ tŷ ko mũ ĕn to: “ti kórég han ti tĩ,” he sór tũg nĩ gé. Vĕjĕn to jagnĕ mŷ vĩ tũg nĩ. Ā mré tóg Topĕ ki rã kŷ jĕ gé, ũ tŷ ko mũ ti, kŷ ti to vĩ tũg nĩ. ⁴Jesus mŷ rãnrãj tĩ vŷ tŷ ĕg nŷtĩ, ĕg kar, hã kŷ tóg vĕnhmŷ tĩ, ĕg tŷ jagnĕ to vĩ sór kŷ. Ũ tŷ ĕg mŷ vĩnh ke mũ vŷ tŷ ĕg Senhor ti nĩ, ĕg tŷ tŷ ti tũ nŷtĩn kŷ. Hã ra ĕg kar vŷ há kutĕ kãn ke mũ, kurã ĕn kã, ha vemnĩ, ĕg Senhor tŷ ĕg tar han kŷ.

⁵Ũ tóg vĕnh kãn ke kurã to: “kurã kórég,” he tĩ, kurã ũ to ke gé. Jãvo ũ tóg kurã kar to: “kurã há,” he tĩ gé. Há kar ti nŷtĩ, ãjag tŷ kurã han mũ ti. Kŷ ãjag tŷ nĕn to jykrĕn mũ ĕn hã han nĩ. ⁶Ĕg kar vŷ ĕg Senhor jykre mũ mũ sór mũ, hã kŷ ũ tóg kurã kórég han sór tĩ, ti jykre mũ tĩ jĕ, jãvo ũ tóg kurã kórég han vãnh nĩ, ti jykre mũ tĩ jĕ gé. Há kar ti nĩ.

Kŷ ũ tŷ nĕn ũ kar ko mũ vŷ ge nĩ gé. Ĕg Senhor jykre mũ tĩ hã jĕ tóg ko tĩ gé. Ti hã mŷ tóg to vĩ há han tĩ, vĕjĕn to, Topĕ hã mŷ. Ũ tŷ nĕn ũ nĩ ko vãnh ĕn vŷ ĕg Senhor jykre mũ tĩ hã jĕ ko vãnh nĩ gé, ti tŷ ti mŷ há nĩ jĕ. Kŷ tóg to Topĕ mŷ vĩ há han tĩ gé. Há kar ti nĩ, ĕg tŷ nĕn ũ nĩ ko mũ ti, ĕg tŷ ko vãnh ti ke gé.

⁷Ĕg pi(jé) ĕg jykre han ke mũ!, ĕg tŷ ga kri mũn kŷ. Kŷ, ĕg ter ken kŷ ĕg pi(jé) ĕg jykre ki ter ke mũ gé! ⁸Ĕg tŷ ga kri mũn kŷ ĕg tóg ĕg Senhor jykre hã han ke mũ. Ti tũ han hã jĕ ĕg tóg ga kri mũ nĩ. Kŷ, ĕg ter ken kŷ ĕg tóg ti jykre hã ki ter ke mũ gé! Hã kŷ ĕg tóg tŷ ti tũ kar nŷtĩ sir, ĕg tŷ ga kri mũn kŷ ke gé. Ĕg Senhor tŷ Jesus Cristo tũ vŷ tŷ ĕg nŷtĩ. ⁹Ĕg tŷ tŷ ti tũ nŷtĩ hã jĕ tóg ter ja nĩ. Hã jĕ tóg rĩr mãn ja nĩ gé. Ti tŷ tŷ ĕg Senhor nĩ hã jĕ tóg ter ja nĩ, vĕnh kar pã'i, ũn rĩnrĩr mũ ag pã'i, ũn kãgter ja ag pã'i ke gé.

¹⁰Kŷ ãjag tŷ ĕrĩ ke jĕ jagnĕ to vĩ sór nĕ? Ājag tŷ ĕrĩ ke jĕ jagnĕ to é he nĕ? Topĕ hã vŷ ĕg jykre ve kãn ke mũ, ĕg kar, ti tŷ ĕg jĕ prĕr ken kŷ. ¹¹Hã kŷ tag tóg rãn kŷ nĩ, ha mĕ. “Rĩr inh jĕ nĩ,” he tóg, ĕg Senhor ti. “Vĕnh kar vŷ inh krĕm grĩnh kĕnh ke mũ, ha vemnĩ. Vĕnh kar vŷ inh mŷ: “ũn mág vŷ tŷ ã nĩ,” hĕnh ke mũ, he ti, Topĕ ti,” he tóg, Topĕ vŷ tŷ rãn kŷ nĩ ki. ¹²Ĕg kar vŷ Topĕ rĩnja tá nŷtĩnh ke mũ, kŷ tóg ĕg jykre tugnŷm ke mũ. Ĕg hã ki tóg jĕmĕnh ke mũ, ĕg tŷ nĕn han ja ĕn to. ¹³Hã kŷ jagnĕ to vĩ mãn tũg nĩ.

Ěg tŷ jagnĕ to fen ke

Jagnĕ to: “kórĕg ti nĭ,” he mĕn tŷg nĭ. Ājag tŷ nĕn ũ han ken kŷ tag to jykrĕn nĭ, ha mĕ. “Isŷ tag han kŷ inh rĕgre mŷ inh ve kŷ Topĕ vĭ mranh ke tŷ nĭ vŷ?” he jĕ ěg tóg ke mŷ. “Tĭ mŷ tŷ prĕnh kenh ke tŷ nĭ vŷ, isŷ tag han kŷ?” he jĕ ěg tóg ke mŷ.

¹⁴Tag ki kanhró inh nĭ, ha mĕ: “vĕjĕn pi(jĕ) ěg kavĕnh tí!” Jesus tŷ tón hĕ vĕ. Nĕn ũ tŷ vĕ, vĕjĕn ti, ěg tŷ ko jafĕ tĕvĭ vĕ. Hĕ ra ũ tóg nĕn ũ nĭ to: “vĕnh kĕggrĕ mŷ ag tóg pŷn ja nĭ, vĕnh mĕg ěn nĭ ti, hĕ kŷ sóg ko kŷ Topĕ vĭ mranh tí,” he tí. Ũ tŷ tag tó mŷ jykre kavĕnh ti tí, ti tŷ ge ra kon kŷ. ¹⁵Inh mŷ tóg tŷ Topĕ vĭ mranh tŷ nĭ, isŷ nĕn ũ nĭ ko tag tí. Kŷ sóg ko! he mŷ sir. Kŷ inh rĕgre ũ tóg isŷ ko mŷ ve kŷ ko sór mŷ gé sir, hĕ ra tóg ti hĕ mŷ Topĕ vĭ mranh ri ke nĭ. Kŷ tóg ko kŷ isugrĭn Topĕ vĭ mranh mŷ sir. Kŷ tóg nŷgme ki kutĕnh ke mŷ sir, ti tŷ ko kŷ Topĕ vĭ mranh kŷ. Kŷ tóg isŷ ti tĕn ri ke nĭ sir, Cristo tŷ ũn jagfy ter ja ěn ti. Isŷ tag han kŷ tóg sŷ ti to há tŷ ri ke nĭ, isŷ inh jĕn tugnĭn ti tĕn ri ke han kŷ. ¹⁶Kŷ tag han sór tŷg nĭ, ũ tŷ ājag tŷ nĕn han mŷ to ājag to vĭ tŷ nĭ jĕ. Há ti nĭ vĕ, ājag tŷ kon kŷ, hĕ ra ũ tŷ ājag jĕn to ājag to vĭn kŷ ko sór tŷg nĭ. ¹⁷Topĕ tŷ tŷ ěg Senhor nĭn kŷ ěg jĕn tóg tŷ nĕn ũ tŷ nĭ ha mŷr, kŷ ěg tŷ nĕn ũ nĭ ko tŷ ra tóg ěg mŷ tŷ nĕn ũ tŷ nĭ. Nĕn ũ ũ to ěg jykrĕn ke mŷ ha, hĕ vŷ: vĕnh jykre kuryj, he mŷ, vĕnh jykre kusa, he mŷ, vĕnh jykre sér, he mŷ, Topĕ kuprĭg tŷ mŷr, ěg jagrĕ tĕg ti. ¹⁸Ěg tŷ gen kŷ Cristo jykre han kŷ tóg Topĕ mŷ há tí ha, ěg jykre ti, kŷ tóg ěg mrĕ ěprĕ ke ag mŷ há tí gé sir, ha vemnĭ.

¹⁹Kŷ ěg jĕ jagnĕ krĭ kuprĕg hĕ to jykrĕn. Ěg jĕ jagnĕ tar han sór. ²⁰Kŷ tóg ěg tŷ nĕn ũ nĭ ko to ěg rĕgre tŷ tŷ prĕnh ke han kŷ tóg kórĕg nĭ, ěg tŷ ũ tŷ Topĕ ki rĕ kŷ nĭ ũ tŷ tŷ prĕnh ke han kŷ. Vĕjĕn kar vŷ há nĭ. Hĕ ra ũ tóg vĕjĕn ũ to jykrĕn kónĕn sór mŷ, ti tŷ to Topĕ vĭ mranh kŷ. Ti tŷ ge ra kon kŷ tóg tŷ prĕnh ke mŷ sir. ²¹Kŷ tóg kórĕg nĭ, ěg rĕgre tŷ ěg tugnĭn Topĕ vĭ mranh kŷ. Há jĕ nĕn ũ nĭ ko tŷg nĭ, ĕ rĕgre tŷ to tŷ prĕnh kenh (ka) mĕ tĭn kŷ. Ti rĭnve vinho kron tŷg nĭ gé. Nĕn ũ tŷ ĕ rĕgre tŷ Topĕ vĭ mranh han ěn tovĕnh kĕn nĭ. ²²Ā tŷ nĕn ũ to: “kórĕg tŷ ti nĭ,” hen kŷ Topĕ hĕ mŷ tómnĭ. Há ra ĕ rĕgre rĭnve han tŷg nĭ, ti tŷ ĕ mŷ há nĭ ra, ĕ rĕgre tŷ ĕ tugnĭn Topĕ vĭ mranh tŷ nĭ jĕ. Ā tŷ Topĕ tŷ ĕ mŷ nĕn tó há han kŷ tóg há nĭ, kŷ ĕ tóg jatu nĭ, ha vemnĭ. ²³Ũ tóg ko tí, hĕ ra tóg ĕ tŷ ko mŷ tag to: “isŷ Topĕ vĭ mranh ja mŷ vŷ?” he mŷ sir. Ti tŷ ge ra ko kŷ tóg to krĭ kufy nĭ sir, kŷ tóg Topĕ vĭ mranh mŷ sir. Ěg tŷ ti ki ge kŷ nŷtĭn kŷ ěg tóg ti tŷ hĕ han sór mŷ sir. Ěg tŷ nĕn ũ to: “tag han kŷ inh mŷ ti vĭ mranh mŷ vŷ?” hen kŷ ěg han ke tŷ nĭ, ke tŷ nĭ mŷ ra ěg ti vĭ mranh mŷ.

Ěg tŷ ěg mrĕ ke ag to há nŷtĭnh ke

15 ¹Ha vé, tar ěg nŷtĭ. Há kŷ tóg ěg tŷ ũn krój nŷtĭ ag to fen nŷtĭnh há tí. “Ěn tóg inh mŷ há tí, hĕ kŷ sóg han sór mŷ,” henh ke tŷ ěg tóg nĭ. ²“Mŷ inh rĕgre mŷ há nĭ vŷ?” he jĕ ěg tóg ke mŷ. Ti tŷ ti mŷ há tŷ nĭn kŷ ěg han ke tŷ nĭ. Ěg tŷ ti tar han sór vĕ, ěg tŷ nĕn han mŷ kar tŷ. ³Cristo pi(jĕ) ĕ tŷ nĕn to ěn mŷ ěn han ja nĭgtĭ, hĕ kŷ tóg ěg jagfy jagtar ja nĭgtĭ. Kŷ tóg Topĕ mŷ: “ĕ to ag tóg vĭ

kónān tĩ, ā kato tē ag, hã ra ag vĩ vỹ inh kri kutēnh ke mũ,” he ja nĩ. Ti mur tũg ki Topē vĩ tó ti ũ tóg ti vĩ tag rán ja nĩ, hã ra tóg ge nĩ. ⁴Hã ra Topē tóg ěg kanhrān sór mũ, hã kỹ tóg ā vĩ tó tĩ ag mỹ: “ha rán,” he ja nĩgtĩ, hã kỹ ag tóg ránrán ja nĩgtĩ. Ěn ve kỹ ěg tar nỹtĩ, Jesus jykre mĩ mũ to, kỹ ěg tỹ prānh kenh ke tũ nĩ. Kỹ ěg tóg ěg tỹ kanhkā tá nén venh ke ěn kã jatu' henh ke tũ nĩ gé. ⁵Topē vỹ ěg to fen kỹ nĩ. Ti hã vỹ ājag tỹ jagnē to fen han ke mũ, ti kóm, ājag tỹ ti mré jykre pir nỹtĩ jé, ājag tỹ Jesus Cristo ki ge kỹ nỹtĩn kỹ. Ěg tỹ to vāsān han ki kanhró tóg nĩ, Topē ti. ⁶Kỹ ājag tóg jagnē mré ěg jóg tỹ Topē to: “ũn mág vỹ tỹ ti nĩ,” henh ke mũ gé. Vēnh vi pir han jé ājag tóg ke mũ, ti to, ěg Senhor tỹ Jesus Cristo to ke gé.

Fóg ag mré kanhgág ag tỹ Topē vĩ mēnh ke

⁷Hã kỹ jagnē to há nỹtĩmĩ, Cristo tỹ ěg to há nĩ ri ke nỹtĩmĩ, jagnē to. Kỹ ũ tóg ājag jykre ve kỹ Topē to: “ũn mág vỹ tỹ ti nĩ,” henh ke mũ. ⁸Tag to jykren nĩ, ha mē. Cristo vỹ Judeu ag ki rĩr jé kātĩg ja nĩ, ti tỹ Topē tỹ vāsỹ ěg jóg'jóg ve ag mỹ nén tó ja ěn ki han jé. Ěn ve kỹ ěg tóg ki kanhrān mũ, Topē tỹ vēnh vĩ há hã tó ti ti. ⁹Kỹ tóg povo ũ ag jagāgtān gé, kỹ ag tóg ti tugrĩn Topē mỹ vĩ há han mũ gé sir, fóg ag, kanhgág ag ke gé. Hã kỹ Davi tóg tag rán ja nĩ gé, ha mē: “tag tugnĩn sóg ā mỹ vĩ há han ke mũ, fóg ag rĩnve, kanhgág ag rĩnve ke gé. Ag rĩnve sóg ā mỹ jān ke mũ, ā jé tó jé sóg ke mũ, ā jiji tó kỹ,” he ja tóg nĩ, Davi ti, Topē vĩ tỹ rán kỹ nĩ ki. ¹⁰Kỹ tag tóg rán kỹ nĩ gé, ha mē. “Fóg!, kanhgág!, mỹ sér nỹtĩmĩ, Judeu ag mré hã, ti tũ ag mré hã,” he tóg mũ gé, Topē vĩ tỹ rán kỹ nĩ ki. ¹¹Kỹ tag tóg rán kỹ nĩ gé, ha mē. “Fóg!, kanhgág!, ěg Senhor mỹ vĩ há han nĩ. Topē to vĩ há han kãn nĩ, povo kar!,” he ja tóg nĩ gé, Topē vĩ tỹ rán kỹ nĩ ki. ¹²Kỹ Isaiás vỹ Cristo to tag tó ja nĩ gé, ha mē: “Jessé krē'krē ũ vỹ tỹ ũn mág jēnh mũ, Davi panh ěn krē'krē ũ, kỹ tóg tỹ povo kar ag pã'i mág jēnh mũ. Fóg ag vỹ kanhgág ag mré ti ki ge sór ke mũ,” he ja tóg nĩ, Isaiás ti. Ti tỹ Jesus tón hã vē. ¹³Topē hã ne ěg mỹ ven ke mũ!, nén ũ há kar, hã kỹ tóg ěg mỹ tó ja nĩ. Ti hã ki ājag tóg ge kỹ nỹtĩ. Ti hã vỹ ājag fe tỹ mrin kenh ke mũ, ti hã vỹ ājag krĩ kuprāg ke mũ!. Topē kuprĩg vỹ tỹ ājag jagrē nĩ, kỹ tóg nén kar han há nĩgtĩ. Ti hã vỹ ājag tar han ke mũ!, ājag tỹ Topē tỹ ěg mỹ nén ũ há ven kenh ke ěn to tar nỹtĩ jé, ājag tỹ tag hã mĩ ěkrén jé.

Paulo rānrhāj

¹⁴Inh kanhkā!, vēnh jykre há han kỹ ājag tóg nỹtĩ. Isỹ ājag mỹ tó tũg ki ājag tóg ki kanhrān ja nĩ. Vég isóg nĩ nĩ. Hã kỹ ājag tóg jagnē jyvėn ki kanhró nỹtĩ gé. ¹⁵Inh vēnh rá tag ki sóg ājag mỹ nén ũ tỹ hėn ri ke kāmėn, ti tỹ inh mỹ sér tĩn kỹ, sỹ ājag vég tũ ra. Ājag mỹ sóg kāmėn há han, ājag tỹ kã jatu tũ nĩ jé, ājag tỹ mēg mũ tag kã. Topē ne tag to inh jēnē!, tag to tóg isar han!. ¹⁶Inh jé prēr tóg, isỹ povo kar mỹ Jesus Cristo kāmėn jé. Kỹ sóg ti tũ ki rĩr jē nĩ, Topē vĩ sér tó sóg tĩ, fóg ag mỹ, kanhgág ag mỹ ke gé. Ag tỹ ti ki ge kỹ tóg ti mỹ sér tĩ, Topē kuprĩg tỹ ag tỹ ũn há han kỹ, ag tỹ tỹ Topē tũ nỹtĩn kỹ. Inh rānrhāj hã vē.

¹⁷Tỹ sóg Jesus Cristo rānrhāj han jafã nĩ, Topē tỹ isar han kỹ, kỹ inh rānrhāj tóg inh mỹ sér tĩ. ¹⁸Kỹ sóg ājag mỹ Cristo tỹ inh mỹ vēnh rānrhāj

nĩm ja hã tỹ vēmén sór mũ. Fóg ag mré kanhgág ag tỹ ti ki ge jé tóg isar han tĩ, ti vĩ tó tag to. Inh vĩ mẽ kỹ ag tóg ti ki ge sór mũ, ag tỹ inh jykre ve kỹ ke gé. Jesus Cristo tỹ nén han mũn hã vë. ¹⁹Milagre hyn han sóg tĩ gé, Topê tỹ isar han kỹ. Ti kuprĩg tỹ inh krĩn kỹ sóg hyn han tĩ, milagre ti. Milagre hyn han kỹ sóg vënh kar mỹ ti vĩ ti tó ja nĩgtĩ, Jerusalém tá, kỹ tá kãkutê kỹ sóg ga kar mĩ tĩg ja nĩgtĩ gé, ga tỹ Ilíria mĩ hã. Vënh kar mỹ sóg Cristo kãme sér tó ja nĩgtĩ. ²⁰Ū tỹ tá jun tũ ra sóg tá jun vén ja nĩgtĩ, sỹ tá ti vĩ tó vén jé, ag tỹ vãhã Cristo kãme mẽ jé, ũ tỹ mẽ ja tũ ag. Inh hã ne ag mỹ tó vén sór ja nĩgtĩ, isỹ ũ rãnhřaj ja ki rãnhřaj tũ nĩ jé. ²¹Hã kỹ tag tóg rán kỹ nĩ, ha mẽ: “ũ tỹ ti vëme mẽ ja tũ ên ag vỹ ti ki kanhrãn ke mũ. Ū tỹ ti vĩ mẽ ja tũ ag vỹ mẽnh ke mũ,” he ja tóg nĩ, Topê vĩ rá ki. Sỹ ti vĩ tag hã ki króm sór vë.

Paulo tỹ Roma ra tĩg sór

²²Hã kỹ sóg ãjag tá jun ja tũ nĩ ver, sỹ ãjag venh há hã ra. ²³Hã ra sóg hur han kãn, tag ki inh rãnhřaj ti. Vãsỹ sóg to jykrén, sỹ ãjag venh tĩg jé. ²⁴Kỹ tóg hën ri ke mũn inh mỹ ki króm ke mũ ha. Sỹ ga tỹ Espanha ra tĩg sór vë, kỹ sóg ãjag venh rãnh mũ, êpřy kãkre ki, êmĩn kãkre ki. Kỹ tóg há tĩ, ãjag tỹ inh jagãgtãn ken kỹ, sỹ ãjag tá jun ken kỹ. ãjag tỹ inh jagãgtãn há han kỹ sóg tĩg há han ke mũ, Espanha ra. Hã ra sóg ãjag mré nĩ sĩ han sór mũ, ãjag tỹ isar han jé.

²⁵Hã ra sóg ver Jerusalém ra tĩg sór mũ. Sỹ tá Topê tũ ag mỹ jãnkamy ma tĩg ke vë. ²⁶Ga tỹ Macedônia tá Jesus mré ke ag vỹ inh mỹ jãnkamy vin, ga tỹ Grécia tá Jesus mré ke ag ke gé, isỹ Jerusalém tá ũn jagãgtar nỹtĩ ag jagãgtãn jé, jãnkamy ên tỹ. Ěg mré ke ag vë gé, Jerusalém tá ũn jagtar nỹtĩ ag. ²⁷Macedônia tá ke ag mỹ tóg sér tĩ, ag tỹ Jerusalém tá ke ag mré jãnkamy vënh kãpãm kỹ. Grécia tá ke ag mỹ tóg sér tĩ gé. Hã ra tóg inh mỹ há tĩ gé. Jerusalém tá ke ag vỹ Jesus ki ge vén, Judeu ag, kỹ fóg ag vỹ ag vĩ mẽ kỹ Jesus kãme mẽ ja nĩgtĩ. Hã kỹ fóg ag vỹ Judeu ag tũ mãn ja nĩ, hã vỹ: Topê vĩ, he mũ. Kỹ tóg há nĩ ha, ag tỹ mẽ kar kỹ ag mỹ ãjag tũ vënh kãpãm kỹ, vënh kaja jé, ag jãnkamy ti.

²⁸Isỹ tag han kãn kỹ, sỹ ag mỹ jãnkamy tag vin kar kỹ sóg cidade tỹ Roma tá nĩ sĩ han kar kỹ ga tỹ Espanha ra tĩg sór mũ ha. ²⁹Ha mẽ, isỹ ãjag ki jun ken kỹ Cristo vĩ vỹ ãjag mỹ sér tĩnh mũ, ěg tỹ jagnë mré ti to vëmén kỹ, isỹ ãjag mỹ ti vĩ tón kỹ, ha vemnĩ. Ti vĩ sér to tóg ěg mỹ sér tĩnh mũ.

³⁰Inh kanhkã!, ěg Senhor tỹ Jesus Cristo ki ge kỹ ãjag tóg nỹtĩ, kỹ ãjag tóg jagnë to há nỹtĩ gé, Topê kuprĩg tugřĩn. Kỹ sóg ãjag mỹ tag to vĩ sór mũ gé, ha mẽ. Iso Topê mré vĩmnĩ, inh mré, to krónh ke tũg nĩ. ³¹Judéia tá ag vỹ e nỹtĩ, ũ tỹ Jesus kato tẽ mũ ag, kỹ ag tóg inh kato tẽ sór mũ gé. Kỹ iso Topê mré vĩmnĩ, ti tỹ inh jy nĩgãn jé, Jerusalém tá ũ tỹ Jesus ki ge kỹ nỹtĩ ag tỹ inh mỹ vĩ há han jé gé, ti tỹ ag mỹ há tĩ jé, sỹ jãnkamy ên tỹ ag jagãgtãn sór mũ tag ti. ³²Tá kãtĩg kỹ sóg jatun mỹ ãjag ki jun ke mũ. Kỹ tóg ěg kar mỹ sér tĩnh mũ, sỹ ãjag to pasanh tĩg ken kỹ, Topê tỹ isĩg ke tag to há nĩn kỹ. Kỹ ãjag tóg isar han ke mũ sir.

³³Topê vỹ ěg krĩ kupřag tĩ. Kỹ sóg ti mỹ to vĩ tĩ, ti tỹ ãjag krĩ kãnhvy han jé. Amém.

Paulo tÿ ùn e mĩ êkrég tí

16 ¹Ājag mÿ sóg ěg mré ke fi tó sór mũ, Febe fi. Cidade tÿ Cencreía tá fi tóg Jesus ki ge kÿ nÿtĩ fag ki rĩr tĩgtĩ. ²Fi tÿ kejĕn ājag ki jun kÿ fi mÿ: “ha kārā,” hemnĩ. Ājag mré fi tóg Jesus ki rā kÿ jĕ nĩ, kÿ fi mÿ nén tÿ fi mÿ tũ ěn ven kãn nĩ. Ũ tÿ hĕn ri ke jagāgtān fi huri, inh ke gé.

³Priscila fi mĩ sóg êkrég tí, fi mén tÿ Áquila mĩ ke gé. Inh mré fag tóg rānhrāj mág, Jesus Cristo rānhrāj han kÿ. ⁴Isugnĩn fag tóg kāgter kren, inh jy nĩgān jé. Tag hā mĩ sóg êkrég tí, kÿ sóg fag to há tāvĩ nĩ. Kÿ fóg kar kāmĩ Jesus ki ge kÿ nÿtĩ ag vÿ tag tugrĩn fag to há nÿtĩnh ke mũ gé, fag tÿ inh jy nĩgān kÿ. ⁵Fag ĩn krĕm ũ ag tóg vĕnh mǎn tí gé, culto han jé. ěn fag ki sóg êkrég tí gé.

Iso há ũ vÿ nĩ gé, hā vÿ: Epĕneto, he mũ. Ga tÿ Ásia tá ũ tÿ Jesus ki rā vén jan hā vĕ. Ti mĩ sóg êkrég tí gé. ⁶Kÿ Maria fi vÿ nĩ gé. Ājag mÿ fi rānhrāj mág. Fi mĩ sóg êkrég tí gé. ⁷Kÿ sóg Adrōnico mĩ êkrég tí gé, Júnias mĩ ke gé. Inh kanhkā ag vĕ. Inh mré ag tóg sigse kÿ nÿtĩ ja nĩgtĩ gé. Apóstolo ag kāmĩ ag tóg tÿ ùn mág nÿtĩ. Vāsÿ ag tóg Jesus ki ge jĕg, isÿ ti ki rā tũg ki.

⁸Ampliato mĩ sóg êkrég tí gé. Ti to inh há tāvĩ nĩ, ěg Senhor tugrĩn. ⁹Kÿ sóg Urbano mĩ êkrég tí gé. Inh mré tóg Cristo rānhrāj han tí. Kar kÿ iso há ũ vÿ nĩ gé, Estáquis ti. Ti ki sóg êkrég tí gé. ¹⁰Apeles mĩ sóg êkrég tí gé. Cristo tovānh jāvānh ja ti nĩ. Aristóbulo mré ke fag mĩ sóg êkrég tí gé. ¹¹Kar kÿ inh kanhkā ũ vÿ tá jĕ gé, Herodiāo ti. Ti ki sóg êkrég tí. Kÿ sóg Narciso mré ke fag mĩ êkrég tí, ũ tÿ fag kāmĩ ěg Senhor ki ge kÿ nÿtĩ fag.

¹²Kÿ sóg Trifena fi ki êkrég tí, Trifosa fi mĩ ke gé. ěg Senhor mÿ fag rānhrāj mũgtĩ. Kÿ sóg iso há tāvĩ ũ fi mĩ êkrég tí gé, hā vÿ: Pérside, he mũ. ěg Senhor mÿ rānhrāj to fi tar tāvĩ nĩ. ¹³Kÿ sóg Rufo mĩ êkrég tí. Topĕ ne ti kuprĕg!, ti mÿnh fi ke gé!. Inh mÿ fi tóg tÿ inh mÿnh ri ke nĩ, ti mÿnh fi. ¹⁴Kÿ sóg Asíncrito mĩ êkrég tí, Flegonte mĩ ke gé, Hermes mĩ ke gé, Pátrobas mĩ ke gé, Hermas mĩ ke gé, ag mré Topĕ vĩ mĕ jé vĕnh mǎn tí ag mĩ ke gé. ¹⁵Kÿ sóg Filólogo mĩ êkrég tí, Júlia fi mĩ ke gé, Nereu mĩ ke gé, ti ve fi mré, Olimpas mĩ ke gé, kÿ ag mré Jesus vĩ mĕ jé vĕnh mǎn tí ag mĩ ke gé, Topĕ tũ kar ag mĩ.

¹⁶Kÿ jagnĕ ki nhun ke ri ke han nĩ, Jesus mré ke kar ki, jagnĕ nĩgĕ kāgmĩ kÿ. Cristo ki ge kÿ nÿtĩ kar vÿ ājag mĩ êkrég tí, ěmā kar ki ke ag.

Ōn kÿ vĕnh vĩ há mĕ sór tũg nĩ

¹⁷Nén ũ tó sór sóg mũ gé ver ājag mÿ. Ũ ag tóg ājag tÿ jagnĕ to jũ han sór mũ. Ājag tÿ jagnĕ vĩ kafān kónān mũ han sór ag tóg mũ. Ag pí(jé) ājag tÿ Topĕ vĩ mĕ ja ěn ri ke tó tí!. ěn ag vĩ mĕ sór tũg nĩ. ¹⁸Ag pí(jé) ěg Senhor tÿ Cristo rānhrāj han sór tí!. Ag nug hā ki rĩr ag tóg tí!. Ag vĩ vÿ mĕ há tí, ón kÿ, kÿ ũ tÿ hĕn ri ke ag tóg kri fi sór mũ, ag vĩ kri, ag tÿ ag jykre kórég ki kagtũg nÿtĩn kÿ, ũ tÿ nén ũ vĕnhmÿ to jykrén tũ ag. Inh mÿ tóg ag tÿ ũ tÿ ge krĩn kónān ha mĕ tí. Kÿ ag vĩ mĕ sór tũg nĩ.

¹⁹Ājag tỹ Topě vī kri nīm mū tag vỹ mẽ há tí. Věnh kar vỹ mẽ, kỹ tóg inh mỹ sér tí sir, ājag to. Kỹ tóg ājag tỹ vėnh jykre há ki kanhrān mág nỹtinh há tí. Ājag tỹ vėnh jykre pāno to jykren tũ pē nỹtĩn kỹ tóg há tí gé.

²⁰Topě vỹ ěg krī kuprāg tí. Kānhmar tóg ěg mỹ Satanás tỹ tũg' henh ke mū gé, ha vemnī, kỹ tóg ājag vóg mǎn ke tũ nī ha.

Ěg Senhor tỹ Jesus mỹ sóg to vī tí, ti tỹ ājag mỹ ā tỹ nén ũ há ěn vin jé.

Paulo mré ke ag tỹ Roma ki ke fag mī ěkrég tí

²¹Inh mré Jesus rānhraj han mū tỹ Timóteo vỹ ājag mī ěkrég tí gé, Lúcio ti ke gé, Jasão ke gé, Sosípatro ke gé, inh kanhkā ag.

²²Ū tỹ Paulo mỹ tag rán mū vỹ tỹ inh nī, hǎ vỹ: Tércio, he mū. Kỹ sóg ājag mī ěkrég tí gé, ājag tỹ inh mré ěg Senhor ki ge kỹ nỹtĩn kỹ.

²³Gaio vỹ ājag mī ěkrég tí. Ti ĩn krēm sóg jě, kỹ ěg tóg ti ĩn krēm culto han tí. Erasto vỹ ājag mī ěkrég tí gé, ũ tỹ cidade jānkamy ki rĩr tí ěn ti. Ěg régre tỹ Quarto vỹ ājag mī ěkrég tí gé. ²⁴Ěg Senhor tỹ Jesus Cristo mỹ sóg to vī tí, ti tỹ ājag kar tar han jé. Amém.

Topě mỹ ěg vī há han ke

²⁵Ha mẽ, ěg jé Topě mỹ vī há han. Ěg tar han ki kanhró tóg nī, ěg tỹ ti ki rǎ kar krónh ke tũ nĩn jé. Sỹ ājag mỹ Topě vī sér tó mũn hǎ vė, Jesus Cristo kāmén kỹ. Vǎsỹ ěg tóg mẽ ja tũ nī, ti vī sér tag ti. Ěg tỹ vǎhǎ mẽ vė, Topě tỹ ěg mỹ to vėnh jykre nīm kỹ. Prỹg tỹ hėn ri ke ki ag tóg mẽ ja tũ nỹtĩ, ěg jo ke ag. ²⁶Ūri hǎ ěg tóg mēg mū. Vǎsỹ Topě vī rán tí ag vỹ ěg tỹ ũri mēg mū tag tó ja nĩgtĩ. Kỹ Topě tóg tag to: “povo kar mỹ kāmén nī, fóg ag mỹ, kanhgág ag mỹ, Judeu ag mré hǎ,” he ja nī, ěg tỹ mẽ kǎn jé, ti ki ge jé, ti vī kri fi jé, ti tỹ tỹ ěg Senhor kar jě jé. Ā tỹ nén kar han tũg ki tóg nī nī, Topě ti, ũ tỹ ti han ja tũ (hǎ) ra. Kỹ tóg tũ' henh ke tũ nī gé. Gen kỹ tóg nī nī.

²⁷Ti hǎ ne ā pir mỹ nén ũ kar ki kanhró nī', Topě ti. Jesus Cristo hǎ tóg ěg mỹ Topě ven ke mū. Kỹ ěg tóg ti hǎ mỹ vī há han sór mū, Topě hǎ mỹ, kỹ tóg krỹg henh ke tũ nī, ěg tỹ ti mỹ vī há han mū ti. Amém.